

SPRAWOZDANIE FINANSOWE
VOTUM S.A.
ZA ROK 2018

Spis treści

1	INFORMACJE OGÓLNE	3
1.1	DANE JEDNOSTKI	3
1.2	CZAS TRWANIA SPÓŁKI	3
1.3	OKRESY PREZENTOWANE	3
1.4	SKŁAD ORGANÓW JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ WEDŁUG STANU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2018 ROKU	4
1.5	BIEGLI REWIDENCI	4
1.6	ZNACZĄCY AKCJONARIUSZE JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ	4
1.6.1	<i>Akcjonariusze posiadający ponad 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy.....</i>	<i>5</i>
1.7	SPÓŁKI POWIĄZANE I ZALEŻNE	7
1.8	GRAFICZNA PREZENTACJA GRUPY KAPITAŁOWEJ	9
1.9	OŚWIADCZENIE ZARZĄDU DOTYCZĄCE PODSTAWY PRAWNEJ SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA	10
1.10	ZATWIERDZENIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	10
2	JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A.	11
3	INFORMACJA DODATKOWA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	20
3.1	ZGODNOŚĆ Z MIĘDZYNARODOWYMI STANDARDAMI SPRAWOZDAWCZOŚCI FINANSOWEJ.	20
3.1.1	Wpływ zmiany MSSF 15 i MSSF 9 na wynik Spółki.	22
3.2	ZAŁOŻENIE KONTYNUACJI DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ I PORÓWNYWALNOŚĆ SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	26
3.3	OPIS PRZYJĘTYCH ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI, W TYM METOD WYCENY AKTYWÓW I PASYWÓW ORAZ PRZYCHODÓW I KOSZTÓW ..	26
3.4	ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH	30
3.5	ZMIANY ZASAD (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI	31
4	DODATKOWE NOTY I OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	32

1 INFORMACJE OGÓLNE

Wybrane dane finansowe Votum S.A.

Votum S.A.	PLN	PLN	EUR	EUR
Rachunek zysków i strat	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Przychody ze sprzedaży	79 852	71 374	18 714	16 815
Koszty działalności operacyjnej	76 583	74 805	17 948	17 623
Zysk (strata) na działalności operacyjnej	17 117	3 455	4 011	814
Zysk (strata) brutto	16 841	3 298	3 947	777
Zysk (strata) netto	14 987	2 352	3 512	554
Liczba udziałów/akcji w sztukach	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000
Zysk (strata) netto na akcję zwykłą (zł/euro)	1,25	0,20	0,29	0,05
Votum S.A.	PLN	PLN	EUR	EUR
Bilans	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa razem	86 201	55 464	20 047	13 298
Zobowiązania razem	44 109	34 608	10 258	8 297
w tym zobowiązania krótkoterminowe	29 253	23 424	6 803	5 616
Kapitał własny	42 092	20 856	9 789	5 000
Kapitał podstawowy	1 200	1 200	279	288
Wartość księgowa na akcję (zł/euro)	3,51	1,74	0,82	0,42
Votum S.A.	PLN	PLN	EUR	EUR
rachunek przepływów pieniężnych	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	-1 330	-11 827	-312	-2 786
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	7 321	10 060	1 716	2 370
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-1 834	-4 178	-430	-984
Przepływy pieniężne netto razem	4 156	-5 945	974	-1 401
Kurs EUR/PLN			2018	2017
- dla danych bilansowych			4,3000	4,1709
- dla danych rachunku zysków i strat i przepływów pieniężnych			4,2669	4,2447

1.1 Dane jednostki

Nazwa:	VOTUM S.A
Forma prawna:	spółka akcyjna
Siedziba:	Wrocław, ul. Wyścigowa 56i
Kraj rejestracji:	Polska
Podstawowy przedmiot działalności:	Pomoc poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych w pozyskaniu odszkodowań od firm ubezpieczeniowych
Organ prowadzący rejestr:	Krajowy Rejestr Sądowy, Sąd Rejonowy VI Wydział Gospodarczy, nr 0000243252
Numer statystyczny REGON:	020136043

1.2 Czas trwania spółki

Spółka VOTUM S.A. została utworzona na czas nieoznaczony.

1.3 Okresy prezentowane

Jednostkowe sprawozdanie finansowe zawiera dane za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku. Dane porównawcze prezentowane są według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku dla sprawozdania z sytuacji finansowej, za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku dla sprawozdania z całkowitych dochodów, sprawozdania z przepływów pieniężnych oraz sprawozdania ze zmian w kapitale własnym.

1.4 Skład organów jednostki dominującej według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku

Zarząd na dzień 31 grudnia 2018 roku:

Bartłomiej Krupa	-	Prezes Zarządu
Tomasz Stanisławski	-	Członek Zarządu
Magdalena Kryska	-	Członek Zarządu

Zarząd na dzień sporządzania sprawozdania:

Bartłomiej Krupa	-	Prezes Zarządu
Kamil Krążek	-	Wiceprezes Zarządu
Tomasz Stanisławski	-	Członek Zarządu
Magdalena Kryska	-	Członek Zarządu

Zmiany w składzie Zarządu Spółki:

W dniu 9 lutego 2018 r. Pani Elżbieta Kupiec złożyła rezygnację z członkostwa w Zarządzie VOTUM S.A. i pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu ze skutkiem na dzień 9 lutego 2018 r. Pani Elżbieta Kupiec nie wskazała przyczyn rezygnacji.

W dniu 9 lutego 2018 r. Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu w skład Zarządu VI kadencji Pani Agnieszki Czaplińskiej, której powierzono funkcję Wiceprezesa Zarządu-Dyrektora Finansowego.

W dniu 28 maja 2018 r. Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę w przedmiocie ustalenia liczebności Zarządu Spółki VII kadencji, zgodnie z którą Zarząd Spółki VII kadencji składał się będzie od 2 do 4 członków.

Jednocześnie Rada Nadzorcza powołała Zarząd Spółki VII kadencji w składzie:

Bartłomiej Krupa – Prezes Zarządu
Agnieszka Czaplińska – Wiceprezes Zarządu - Dyrektor Finansowy
Tomasz Stanisławski – Członek Zarządu – Dyrektor Sprzedaży
Magdalena Kryska – Członek Zarządu – Dyrektor Organizacyjny

Uchwała weszła w życie z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy VOTUM S.A. zatwierdzającego sprawozdanie finansowe Spółki za rok obrotowy 2017, które odbyło się w dniu 29 czerwca 2018 r.

W dniu 10 października 2018 r. Pani Agnieszka Czaplińska złożyła rezygnację z członkostwa w Zarządzie VOTUM S.A. i pełnienia funkcji Wiceprezesa Zarządu-Dyrektora Finansowego ze skutkiem na dzień 10 października 2018 r. Jako przyczynę rezygnacji Pani Agnieszka Czaplińska wskazała otrzymanie propozycji objęcia obowiązków w jednej ze spółek Grupy Kapitałowej DSA, do której należy VOTUM S.A.

W dniu 2 stycznia 2019 r. Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwałę o powołaniu w skład Zarządu VII kadencji Pana Kamila Krążka, któremu powierzono funkcję Wiceprezesa Zarządu.

Rada Nadzorcza na dzień sporządzania sprawozdania:

Andrzej Dadełto	-	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Andrzej Łebek	-	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Jerzy Krawczyk	-	Członek Rady Nadzorczej
Martyna Pajączek	-	Członek Rady Nadzorczej
Marek Stokłosa	-	Członek Rady Nadzorczej
Joanna Wilczyńska	-	Członek Rady Nadzorczej
Marek Wierzba	-	Członek Rady Nadzorczej

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej Spółki:

W dniu 29 czerwca 2018 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy VOTUM S.A. podjęło uchwałę o powołaniu Pana Marka Wierzby w skład Rady Nadzorczej V kadencji.

W dniu 21 grudnia 2018 r. Pani Anna Ludwig złożyła rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej VOTUM S.A. ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2018 r. Pani Anna Ludwig nie wskazała przyczyn rezygnacji.

W dniu 17 stycznia 2019 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy VOTUM S.A. podjęło uchwałę o powołaniu Pani Martyny Pajączek w skład Rady Nadzorczej V kadencji.

1.5 Biegli rewidenci

4 AUDYT sp. z o.o.
ul. Kochanowskiego 24/1
60-846 Poznań

1.6 Znaczący akcjonariusze jednostki dominującej

1.6.1 Akcjonariusze posiadający ponad 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy

Według stanu na dzień 1 stycznia 2018 roku akcjonariuszami jednostki dominującej posiadającymi co najmniej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu byli:

Struktura akcjonariatu na dzień 1 stycznia 2018 roku

Akcjonariusz	Liczba akcji (szt.)	Wartość akcji (w zł)	Udział w kapitale zakładowym%	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ (%)
Andrzej Dadełto (łącznie)	6 450 000	645 000,00	53,75	6 450 000	53,75
Andrzej Dadełto – bezpośrednio	700 000	70 000,00	5,83	700 000	5,83
DSA Financial Group SA	5 750 000	575 000,00	47,92	5 750 000	47,92
Altus TFI S.A.	629 596	62 959,60	5,25	629 596	5,25
Quercus TFI S.A.	1 461 223	146 122,30	12,18	1 461 223	12,18
Pozostali akcjonariusze	3 459 181	345 918,10	28,82	3 459 181	28,82

W wyniku transakcji zawartych w okresie bilansowym, w tym:

- Zbycie akcji przez Altus TFI S.A.
- Zbycie akcji przez Quercus TFI S.A.
- Nabycie akcji przez Copernicus Capital TFI S.A.
- Nabycie akcji przez DSA Financial Group S.A.

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2018 roku wygląda następująco:

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2018 roku

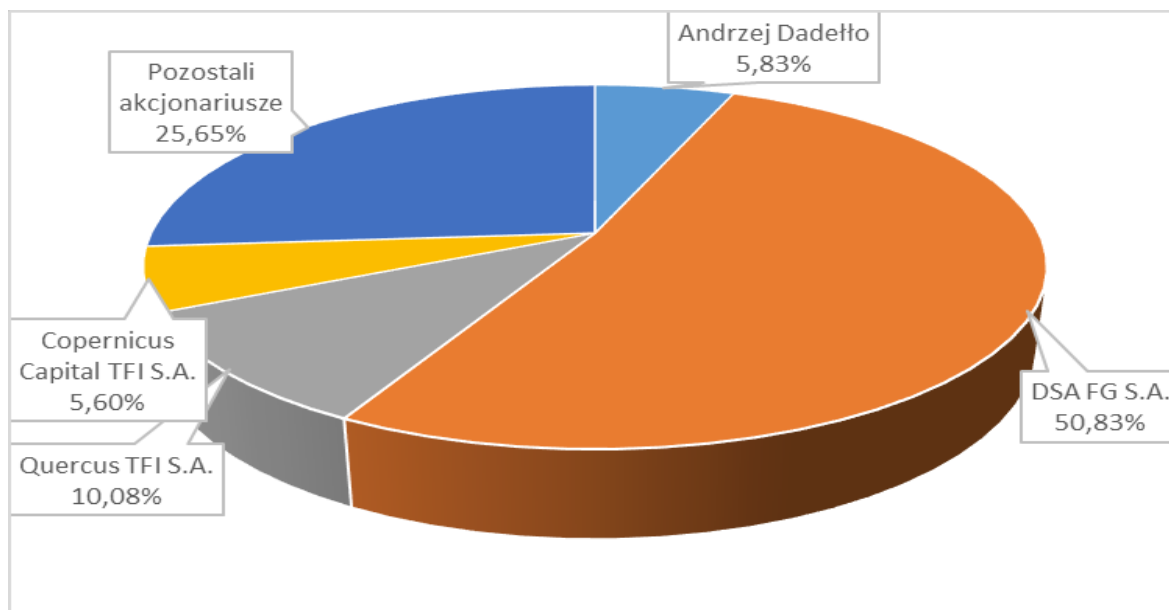
Akcjonariusz	Liczba akcji (szt.)	Wartość akcji (w zł)	Udział w kapitale zakładowym%	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ (%)
Andrzej Dadełto (łącznie)	6 733 000	673 300,00	56,11	6 733 000	56,11
Andrzej Dadełto – bezpośrednio	700 000	70 000,00	5,83	700 000	5,83
DSA Financial Group SA	6 033 000	603 300,00	50,28	6 033 000	50,28
Quercus TFI S.A.	1 210 064	121 006,40	10,08	1 210 064	10,08
Copernicus Capital TFI S.A.	671 654	67 165,40	5,60	671 654	5,60
Pozostali akcjonariusze	3 385 282	338 528,20	28,21	3 385 282	28,21

W okresie od zakończenia IV kwartału 2018 roku do dnia publikacji niniejszego Sprawozdania nie miały miejsca dalsze transakcje, które wpłynęłyby na strukturę akcjonariatu.

W związku z tym na dzień publikacji Sprawozdania struktura akcjonariatu wygląda następująco:

Struktura akcjonariatu na dzień publikacji sprawozdania

Akcjonariusz	Liczba akcji (szt.)	Wartość akcji (w zł)	Udział w kapitale zakładowym%	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów na WZ (%)
Andrzej Dadełto (łącznie)	6 800 000	680 000,00	56,67%	6 800 000	56,67%
Andrzej Dadełto – bezpośrednio	700 000	70 000,00	5,83%	700 000	5,83%
DSA Financial Group SA	6 100 000	610 000,00	50,83%	6 100 000	50,83%
Quercus TFI S.A.	1 210 064	121 006,40	10,08%	1 210 064	10,08%
Copernicus Capital TFI S.A.	671 654	67 165,40	5,60%	671 654	5,60%
Pozostali akcjonariusze	3 318 282	331 828,20	27,65%	3 318 282	25,65%

Struktura akcjonariatu na dzień publikacji sprawozdania

1.5.2. Zmiana stanu posiadania liczby akcji przez akcjonariuszy posiadających ponad 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy

	Liczba akcji na dzień publikacji sprawozdania finansowego ¹	zwiększenie	zmniejszenie	Liczba akcji na dzień przekazania raportu
Andrzej Dadełto (łącznie)	6 733 000	67 000	-	6 800 000
Andrzej Dadełto – bezpośrednio	700 000	-	-	700 000
DSA Financial Group SA	6 033 000	67 000	-	6 100 000
Quercus TFI S.A.	1 210 064	-	-	1 210 064
Copernicus Capital TFI S.A.	671 654	-	-	671 654

Źródło: Zawiadomienia w trybie Art. 69 Ustawy o ofercie i art. 19 MAR

¹dzień publikacji sprawozdania finansowego za IV kwartał 2018 r. – 26.02.2019 r.

1.5.3. Liczba akcji będąca w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Osoby zarządzające lub nadzorujące	Liczba akcji na dzień publikacji sprawozdania finansowego	zwiększenie	zmniejszenie	Liczba akcji na dzień przekazania raportu
ZARZĄD				
Bartłomiej Krupa	181 661	-	-	181 661
Kamil Krążek	89 509	20 639	-	110 148
Tomasz Stanisławski	32 113	-	-	32 113
Magdalena Kryśka	15 730	-	-	15 730
RADA NADZORCZA				
Andrzej Dadełto	700 000	-	-	700 000
Andrzej Łebek	-	-	-	-
Jerzy Krawczyk	-	-	-	-
Martyna Pajęzek	-	-	-	-
Marek Stokłosa	-	-	-	-
Joanna Wilczyńska	874	-	-	874
Marek Wierzbą	-	-	-	-

Źródło: Oświadczenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej

1.7 Spółki powiązane i zależne

Na dzień 31.12.2018

Nazwa spółki	Siedziba	Dane rejestrowe	Przedmiot działalności	Kapitał podstawowy zł	Udział procentowy w kapitale	Udział procentowy w prawach głosu
VOTUM Centrum Odškodnění, a.s.	Rooseveltova 593/10, Brno, Czechy	DIC:CZ29193877	Usługi odszkodowawcze	829 800	100% VOTUM S.A.	100% VOTUM S.A.
KANCELARIA PRAWNA VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o.	Pl. Soborna 12a/24, Lwów, Ukraina	Nr Rejestru 38142410	Usługi odszkodowawcze	4 574,40	100% VOTUM S.A.	100% VOTUM S.A.
Votum Odszkodowania S.A. w organizacji ²	Wyścigowa 56i, Wrocław, Polska		Usługi odszkodowawcze	250 000	100% VOTUM S.A.	100% VOTUM S.A.
Dopłaty Powypadkowe S.A. (dawniej VOTUM Connect S.A.)	Wiśniowa 47, Wrocław, Polska	KRS: 0000468212 NIP: 798-14-76-727 REGON: 146760982	Usługi odszkodowawcze	570 000	100% VOTUM S.A.	100% VOTUM S.A.
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k. ¹	Wyścigowa 56i, Wrocław, Polska	KRS 0000262469, NIP 899-25-79-696, REGON 020356170	Usługi prawnicze	67 000	98% VOTUM S.A., 2% osoby fizyczne	98% VOTUM S.A., 2% osoby fizyczne
Bochenek i Wspólnicy Kancelaria Radców Prawnych sp.k.1	Wyścigowa 56i, Wrocław, Polska	KRS 0000773314 NIP 8992858433 REGON 382638838	Usługi prawnicze	50 000	99% VOTUM S.A. 1% osoby fizyczne	99% VOTUM S.A. 1% osoby fizyczne
PCRF VOTUM S.A. sp.k. ¹	Golikówka 6, Kraków, Polska	KRS 0000443718, NIP 679-308-73-34, REGON 122736710	Usługi rehabilitacyjne	100 000	1% VOTUM S.A., 99% PCRF VOTUM S.A.	1% VOTUM S.A., 99% PCRF VOTUM S.A.
Ukraińsko Polskie Centrum Rehabilitacji VOTUM sp. z o.o.	Tugan-Baranowskiego 9, Lwów, Ukraina	Nr Rejestru 39955514	Usługi rehabilitacyjne	848,50	100% Centrum Medycznej Oświaty sp. z o.o.	100% Centrum Medycznej Oświaty sp. z o.o.
PCRF VOTUM S.A.	Golikówka 6, Kraków, Polska	KRS 0000290430, NIP 679-294-28-95, REGON 120501999	Usługi rehabilitacyjne, najem i obsługa nieruchomości	5 000 000	96% VOTUM S.A., 4% osoby fizyczne	96% VOTUM S.A., 4% osoby fizyczne
Centrum Medycznej Oświaty sp. z o.o.	Pl. Soborna 12a/24, Lwów, Ukraina	Nr Rejestru 39586330	Usługi szkoleniowe	62 296	55% VOTUM S.A. 45% Osoby fizyczne	55% VOTUM S.A. 45% Osoby fizyczne
Law Stream sp. z o.o. (dawniej BOBAT sp. z o.o.)	Wyścigowa 56i, Wrocław, Polska	KRS 0000544120 NIP 6671766643 REGON 360809688	Usługi serwisów internetowych	303 300	55% VOTUM S.A., 45% Directinfo sp. z o.o.	55% VOTUM S.A., 45% Directinfo sp. z o.o.
Biuro Ekspertyz Procesowych sp. z o.o.	Wiśniowa 47, Wrocław, Polska	KRS 0000565095 NIP 8992769617 REGON 61924010	Ekspertyzy specjalistyczne	50 000	85% VOTUM S.A., 15% osoby fizyczne	85% VOTUM S.A., 15% osoby fizyczne
Robin Lawyers S.A. (dawniej AutoVOTUM S.A.)	Wyścigowa 56i, Wrocław, Polska	KRS 0000273033 NIP 899259002 REGON 020447530	Pozostałe usługi finansowe	4 770 000	100% VOTUM S.A.	100% VOTUM S.A.
Redeem sp. z o.o.	Wiśniowa 47, Wrocław, Polska	KRS 0000329549 NIP 8862924887 REGON 02097917800000	Usługi windykacyjne	1 000 000	100% VOTUM S.A.	100% VOTUM S.A.

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

DSA Investment S.A.	Wiśniowa 47, Wrocław, Polska	KRS 0000391830 NIP 899-27-23-377 REGON 021642423	Pośrednictwo w sprzedaży usług ubezpieczeniowych	1 000 000	100% VOTUM S.A.	100% VOTUM S.A.
Protecta sp. z o.o.	Kościuszki 16b lok. 4-5 Wrocław, Polska	KRS 0000168270 NIP 8971684241 REGON 932923329	Pośrednictwo w sprzedaży usług ubezpieczeniowych	1 000 000	76% DSA Investment S.A., 24% osoby fizyczne	76% DSA Investment S.A., 24% osoby fizyczne

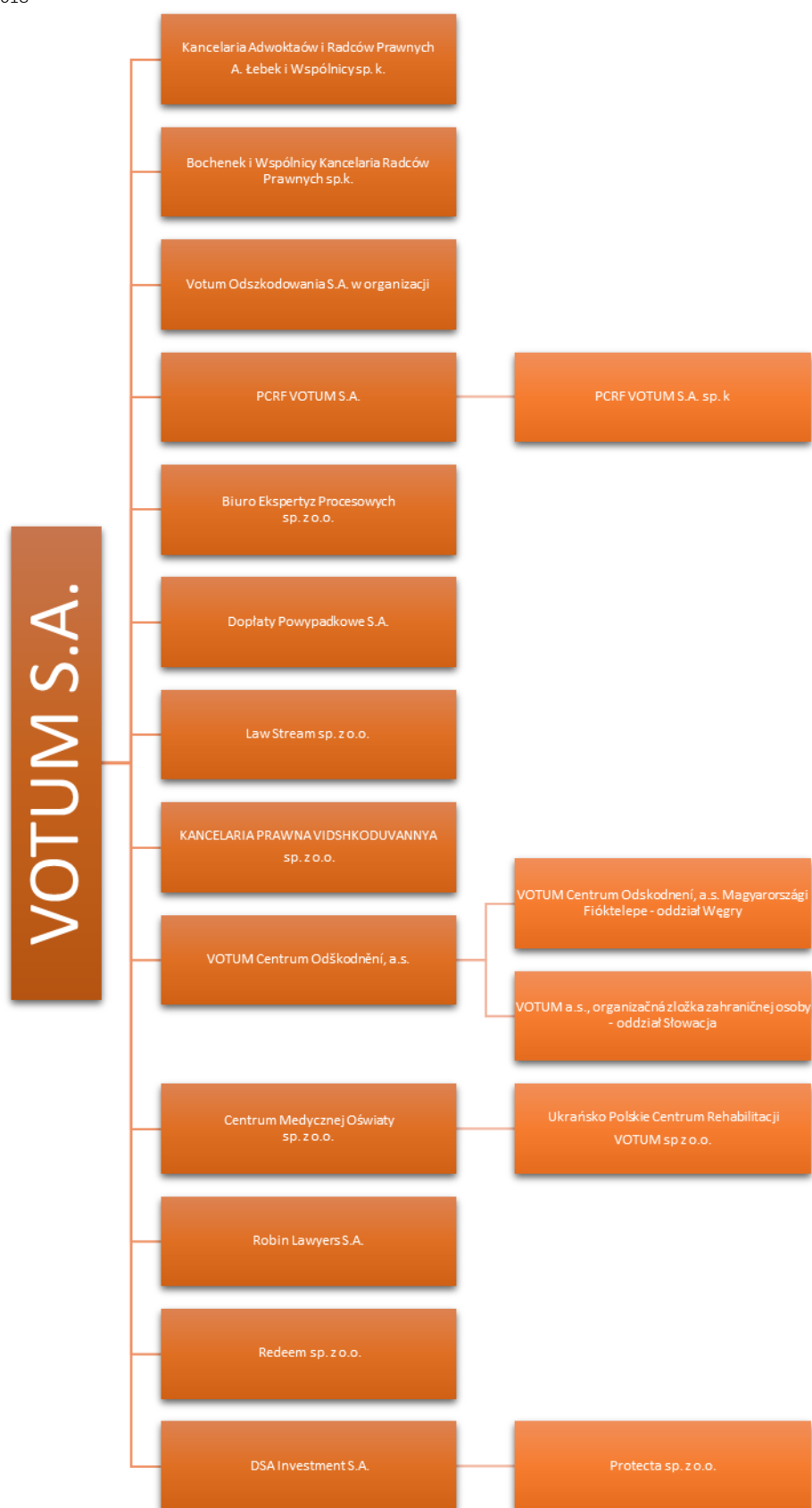
¹ udział w zyskach i stratach

² spółka zawiązana w dniu 23 listopada 2018 r.

1.8 Graficzna prezentacja Grupy Kapitałowej

Na dzień 31.12.2018

1.9 Oświadczenie zarządu dotyczące podstawy prawnej sporządzenia sprawozdania

Na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (tj. Dz. U. z 2018 poz. 757), Zarząd Spółki oświadcza, że wedle swojej najlepszej wiedzy, niniejsze sprawozdanie finansowe i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi Spółkę zasadami rachunkowości oraz, że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Spółki oraz jej wynik finansowy.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało przygotowane przy zastosowaniu zasad rachunkowości, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską oraz w zakresie wymaganym przez Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. 2018 poz. 757). Sprawozdanie to obejmuje okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 roku i okres porównywalny od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 roku.

Zarząd działając na podstawie § 71 ust. 1 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim, oraz w oparciu o przedstawione w tym zakresie oświadczenie Rady Nadzorczej Spółki, informuje, że wybór firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie rocznego sprawozdania finansowego VOTUM S.A. za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku został dokonany zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym dotyczącymi wyboru i procedury wyboru firmy audytorskiej. Ponadto, Zarząd Spółki informuje, iż:

- firma audytorska oraz członkowie zespołu wykonującego badanie spełniali warunki do sporządzenia bezstronnego i niezależnego sprawozdania z badania rocznego sprawozdania finansowego zgodnie z obowiązującymi przepisami, standardami wykonywania zawodu i zasadami etyki zawodowej;
- są przestrzegane obowiązujące przepisy związane z rotacją firmy audytorskiej i kluczowego biegłego rewidenta oraz obowiązkowymi okresami karencji; Spółka posiada politykę w zakresie wyboru firmy audytorskiej oraz politykę w zakresie świadczenia na rzecz emitenta przez firmę audytorską, podmiot powiązany z firmą audytorską lub członka jego sieci dodatkowych usług niebędących badaniem, w tym usług warunkowo zwolnionych z zakazu świadczenia przez firmę audytorską.

Niniejsze sprawozdanie finansowe należy czytać łącznie ze sprawozdaniem z działalności.

1.10 Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 26 kwietnia 2019 roku.

2 JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A.

Rachunek zysków i strat

	Nota	01.01.2018- 31.12.2018 dane według MSSF 15	01.01.2017- 31.12.2017 dane według MSR 18
Przychody ze sprzedaży	1, 2	79 852	71 374
Przychody ze sprzedaży produktów		-	-
Przychody ze sprzedaży usług		79 852	71 374
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		-	-
Koszty działalności operacyjnej	3	76 583	74 805
Amortyzacja		1 252	1 545
Zużycie materiałów i energii		892	1 832
Usługi obce		52 186	47 030
Podatki i opłaty		4 105	4 664
Wynagrodzenia		14 750	16 070
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia		2 480	2 619
Pozostałe		918	1 045
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		-	-
Zysk (strata) ze sprzedaży		3 269	-3 431
Pozostałe przychody operacyjne	4	15 470	7 878
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		134	152
Dotacje		47	47
Inne przychody operacyjne		467	366
Dywidenda, udziały w zyskach		14 822	7 313
Pozostałe koszty operacyjne	4	1 622	992
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		-	-
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych		327	-
Inne koszty operacyjne		1 295	992
Zysk (strata) na działalności operacyjnej		17 117	3 455
Przychody finansowe	5	458	315
Odsetki		181	315
Aktualizacja aktywów finansowych		-	-
Pozostałe		277	-
Koszty finansowe	5	734	472
Odsetki		548	451
Aktualizacja aktywów finansowych		186	21
pozostałe		-	-
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		16 841	3 298
Podatek dochodowy	6	1 854	946
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		14 987	2 352
Zysk (strata) z działalności zaniechanej		-	-
Zysk (strata) netto		14 987	2 352
Zysk (strata) netto na jedną akcję (w zł)	8	1,25	0,20
Podstawowy za okres obrotowy		1,25	0,20
Rozwodniony za okres obrotowy		-	-
Zysk (strata) netto na jedną akcję z działalności kontynuowanej (w zł)	8	1,25	0,20
Podstawowy za okres obrotowy		1,25	0,20
Rozwodniony za okres obrotowy		-	-
Zysk (strata) netto na jedną akcję z działalności zaniechanej (w zł)		-	-

Wrocław, dnia 25 kwietnia 2019 r.

Podpisy Członków Zarządu:

.....
Bartłomiej Krupa – Prezes Zarządu

.....
Kamil Krążek – Wiceprezes Zarządu

.....
Tomasz Stanisławski – Członek Zarządu

.....
Magdalena Kryska – Członek Zarządu

Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie:

.....
Anna Sulima-Kułatka – Główny Księgowy

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Inne całkowite dochody		
<i>Składniki nie podlegające przeklasyfikowaniu w późniejszych okresach do wyniku</i>		
Zmiany w nadwyżce z przeszacowania	-	-
Zyski (straty) z tytułu przeszacowania składników aktywów z tyt. zwiększenia udziałów w spółce zależnej		
<i>Składniki podlegające przeklasyfikowaniu w późniejszych okresach do wyniku</i>		
Efektywna część zysków i strat związanych z instrumentami zabezpieczającymi przepływy środków pieniężnych		
Zyski (straty) aktuarialne z programów określonych świadczeń emerytalnych		
Różnice kursowe z wyceny jednostek działających za granicą		
Udział w dochodach całkowitych jednostek stowarzyszonych*		
Podatek dochodowy związany z elementami pozostałych całkowitych dochodów		
Inne całkowite dochody ogółem, netto		
Suma całkowitych dochodów		
Zyski (straty) z tytułu przeszacowania składników aktywów z tyt. zwiększenia udziałów w spółce zależnej		
Suma dochodów całkowitych przypisana akcjonariuszom niekontrolującym		
Suma dochodów całkowitych przypadająca na podmiot dominujący	14 987	2 352

Wrocław, dnia 25 kwietnia 2019 r.

Podpisy Członków Zarządu:

.....
Bartłomiej Krupa – Prezes Zarządu

.....
Kamil Krążek – Wiceprezes Zarządu

.....
Tomasz Stanisławski – Członek Zarządu

.....
Magdalena Krysa – Członek Zarządu

Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie:

.....
Anna Sulima-Kułatka – Główny Księgowy

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Nota	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa trwałe		38 659	30 689
Rzeczowe aktywa trwałe	10	11 627	12 836
Wartości niematerialne	11	414	585
Wartość firmy		-	-
Nieruchomości inwestycyjne		-	-
Inwestycje w jednostkach powiązanych	12	13 101	9 885
Akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych nie objętych konsolidacją		-	-
Pozostałe aktywa finansowe	15	12 481	6 424
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	6	902	777
Pozostałe aktywa trwałe	13	134	182
Aktywa obrotowe		47 542	24 775
Zapasy	16	412	16
Należności z tytułu realizacji usług	17	7 645	10 055
Aktywa z tytułu realizacji umów MSSF 15 ^{ND*}	17	9 939	-
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	6	-	253
Pozostałe należności	18	7 675	1 604
Pozostałe aktywa finansowe	16	3 050	1 479
Wydatki na nabycie cesji wierzytelności	16	14 311	10 953
Rozliczenia międzyokresowe	19	218	279
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	20	4 292	136
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży		-	-
AKTYWA RAZEM		86 201	55 464

* ND – nie dotyczy – pozycje dla których w 2017 roku nie wystąpiła wycena według zasad wynikających z zastosowania od 1 stycznia 2018r. MSSF9 oraz MSSF15.

PASYWA	Nota	31.12.2018	31.12.2017
Kapitał własny		42 092	20 856
Kapitał zakładowy	21	1 200	1 200
Należne wpłaty na kapitał zakładowy		-	-
Kapitały zapasowy	22,24	17 304	17 304
Pozostałe kapitały	24	2 352	-
Różnice kursowe z przeliczenia		-	-
Wypłacona zaliczka na poczet dywidendy	25	-	-
Niepodzielony wynik finansowy	25	6 249	-
Wynik finansowy bieżącego okresu		14 987	2 352
Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących			
Zobowiązanie długoterminowe		14 856	11 184
Kredyty i pożyczki	26	9 840	9 776
Pozostałe zobowiązania finansowe	27, 33	148	284
Inne zobowiązania długoterminowe	28	2 100	-
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6	2 623	1 024
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	34	16	63
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	35	129	37
Pozostałe rezerwy	36	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe		29 253	23 424
Kredyty i pożyczki	26	2 936	3 936
Pozostałe zobowiązania finansowe	27, 33	337	637
Zobowiązania z tytułu realizacji usług	29	14 449	13 946
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	6	165	-
Pozostałe zobowiązania	30	8 483	1 888
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	34	47	47
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	35	157	419
Pozostałe rezerwy	36	2 679	2 551
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami klasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży		-	-
PASYWA RAZEM		86 201	55 464

Wrocław, dnia 25 kwietnia 2019 r.

Podpisy Członków Zarządu:

.....
Bartłomiej Krupa – Prezes Zarządu

.....
Kamil Krążek – Wiceprezes Zarządu

.....
Tomasz Stanisławski – Członek Zarządu

.....
Magdalena Kryśka – Członek Zarządu

Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie:

.....
Anna Sulima-Kułatka – Główny Księgowy

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

	Kapitał zakładowy	Należne wpłaty na kapitał podstawowy	Kapitały zapasowy	Pozostałe kapitały	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik finansowy bieżącego okresu	Zaliczka na poczet dywidendy	Razem kapitał własny
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2018	1 200	-	17 304	-	2 352	-	-	20 856
Zmiany zasad rachunkowości	-	-	-	-	-	-	-	-
Korekty z tyt. błędów podstawowych	-	-	-	-	-	-	-	-
Wpływ zastosowania MSSF 15	-	-	-	-	6 249	-	-	6 249
Kapitał własny po korektach	1 200	-	17 304	-	8 601	-	-	27 105
Emisja akcji	-	-	-	-	-	-	-	-
Koszt emisji akcji	-	-	-	-	-	-	-	-
Płatności w formie akcji własnych	-	-	-	-	-	-	-	-
Podwyższenie kapitału zakładowego	-	-	-	-	-	-	-	-
Podział zysku netto	-	-	-	2 352	-2352	-	-	-
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	-	-	-
Zysk netto/dochód całkowity	-	-	-	-	-	14 987	-	14 987
Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2018	1 200	-	17 304	2 352	6 249	14 987	-	42 092

	Kapitał zakładowy	Należne wpłaty na kapitał podstawowy	Kapitały zapasowy	Pozostałe kapitały	Niepodzielony wynik finansowy	Wynik finansowy bieżącego okresu	Zaliczka na poczet dywidendy	Razem kapitał własny
Kapitał własny na dzień 1 stycznia 2017	1 200	-	17 271	-	8 073	-	-	26 544
Zmiany zasad rachunkowości	-	-	-	-	-	-	-	-
Korekty z tyt. błędów podstawowych	-	-	-	-	-	-	-	-
Kapitał własny po korektach	1 200	-	17 271	-	8 073	-	-	26 544
Emisja akcji	-	-	-	-	-	-	-	-
Koszt emisji akcji	-	-	-	-	-	-	-	-
Płatności w formie akcji własnych	-	-	-	-	-	-	-	-
Podwyższenie kapitału zakładowego	-	-	-	-	-	-	-	-
Podział zysku netto	-	-	33	-	-	33	-	-
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-	8 040	-	8 040
Zysk netto/dochód całkowity	-	-	-	-	-	2 352	-	2 352
Kapitał własny na dzień 31 grudnia 2017	1 200	-	17 304	-	-	2 352	-	20 856

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Wrocław , dnia 25 kwietnia 2019 r.

Podpisy Członków Zarządu:

.....
Bartłomiej Krupa – Prezes Zarządu

.....
Kamil Krążek – Wiceprezes Zarządu

.....
Tomasz Stanisławski – Członek Zarządu

.....
Magdalena Kryśka – Członek Zarządu

Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie:

.....
Anna Sulima-Kułatka – Główny Księgowy

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	01.01.2018- 31.12.2018 dane według MSSF 15	01.01.2017- 31.12.2017 dane według MSR 18
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA		
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	16 841	3 298
Korekty razem	-16 492	-13 690
Amortyzacja	1 252	1 545
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	-	14
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	-14 816	-7 337
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	424	-144
Zmiana stanu rezerw	-44	269
Zmiana stanu zapasów	- 397	- 4
Zmiana stanu należności	-10 043	-1 765
Zmiana stanu zobowiązań, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	11 219	-926
Zmiana stanu pozostałych aktywów	-4 087	-5 342
Inne korekty z działalności operacyjnej	-	-
Gotówka z działalności operacyjnej	349	-10 392
Podatek dochodowy (zapłacony) / zwrócony	-1 679	-1 435
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	-1 330	-11 827
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA		
Wpływy	13 651	13 743
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	26	242
Zbycie inwestycji w nieruchomości	-	-
Zbycie aktywów finansowych	107	126
Otrzymana dywidenda	8 986	7 314
Inne wpływy inwestycyjne	1 721	1 974
Splata udzielonych pożyczek długoterminowych	2 811	4 087
Wydatki	6 330	3 683
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	218	616
Nabycie inwestycji w nieruchomości	-	-
Wydatki na aktywa finansowe	4 343	265
Inne wydatki inwestycyjne	1 769	2 802
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	7 321	10 060

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

	01.01.2018- 31.12.2018 dane według MSSF 15	01.01.2017- 31.12.2017 dane według MSR 18
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA		
Wpływy	-	6 000
Wpływ netto z wydania udziałów (emisji akcji) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału	-	-
Kredyty i pożyczki	-	6 000
Emisja dłużnych papierów wartościowych	-	-
Inne wpływy finansowe	-	-
Wydatki	1 834	10 178
Nabycie udziałów (akcji) własnych	-	-
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	-	8 040
Inne, niż wypłaty na rzecz właścicieli, wydatki z tytułu podziału zysku	-	-
Spłaty kredytów i pożyczek	936	936
Wykup dłużnych papierów wartościowych	-	-
Z tytułu innych zobowiązań finansowych	-	-
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	700	955
Odsetki	198	247
Inne wydatki finansowe	-	-
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-1 834	-4 178
Przepływy pieniężne netto razem	4 156	-5 945
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	4 156	-5 959
– zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-	14
Środki pieniężne na początek okresu	136	6 081
Środki pieniężne na koniec okresu	4 292	136
<i>o ograniczonej możliwości dysponowania</i>	-	-

Wrocław, dnia 25 kwietnia 2019 r.

Podpisy Członków Zarządu:

.....
Bartłomiej Krupa – Prezes Zarządu

.....
Kamil Krążek – Wiceprezes Zarządu

.....
Tomasz Stanisławski – Członek Zarządu

.....
Magdalena Kryska – Członek Zarządu

Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie:

.....
Anna Sulima-Kułatka – Główny Księgowy

3 INFORMACJA DODATKOWA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

3.1 Zgodność z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz interpretacjami wydanymi przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości zatwierdzonymi przez Unię Europejską, na mocy Rozporządzenia w sprawie MSSF (Komisja Europejska 1606/2002), zwanymi dalej „MSSF UE”.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz Komisję ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF), zatwierdzone do stosowania w UE.

Sporządzając sprawozdanie finansowe za rok 2018 jednostka stosuje takie same zasady rachunkowości jak przy sporządzaniu rocznego sprawozdania finansowego za rok 2017, z wyjątkiem zmian do standardów i nowych standardów i interpretacji zatwierdzonych przez Unię Europejską dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku. W 2018 roku Spółka przyjęła wszystkie nowe i zatwierdzone standardy i interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i zatwierdzone do stosowania w UE, mające zastosowanie do prowadzonej przez nią działalności i obowiązujące w okresach sprawozdawczych od 1 stycznia 2018r.

Poniżej wymieniono standardy i zmiany do standardów zatwierdzone do stosowania w UE i mających zastosowanie do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018:

a) MSSF 9 „Instrumenty finansowe” (z 12 listopada 2009 r. wraz z późniejszymi zmianami do MSSF 9 i MSSF 7 z 16 grudnia 2011r.) – obowiązującym w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 Nowy standard zastępuje wytyczne zawarte w MSR 39 Instrumenty Finansowe: ujmowanie i wycena, na temat klasyfikacji oraz wyceny aktywów finansowych. Standard eliminuje istniejące w MSR 39 kategorie utrzymywane do terminu wymagalności, dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności. W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe będą klasyfikowane do jednej z dwóch kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu; lub
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej.

Składnik aktywów finansowych jest wyceniany według zamortyzowanego kosztu jeżeli spełnione są następujące dwa warunki: aktywa utrzymywane są w ramach modelu biznesowego, którego celem jest utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów wynikających z kontraktu; oraz, jego warunki umowne powodują powstanie w określonych momentach przepływów pieniężnych stanowiących wyłącznie spłatę kapitału oraz odsetek od niespłaconej części kapitału.

Zyski i straty z wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej ujmowane są w wyniku finansowym bieżącego okresu, z wyjątkiem sytuacji, gdy inwestycja w instrument finansowy nie jest przeznaczona do obrotu. MSSF 9 daje możliwość decyzji o wycenie takich instrumentów finansowych, w momencie ich początkowego ujęcia, w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Decyzja taka jest nieodwracalna. Wyboru takiego można dokonać dla każdego instrumentu osobno. Wartości ujęte w innych całkowitych dochodach nie mogą w późniejszych okresach zostać przekwalifikowane do rachunku zysków i strat.

MSSF 9 wprowadzono nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących tj. model oczekiwanych strat kredytowych. Istotny jest także wprowadzony przez MSSF 9 wymóg ujawniania w pozostałych całkowitych dochodach skutków zmian własnego ryzyka kredytowego z tytułu zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

b) MSSF 15 Przychody z umów z klientami – obowiązujący w odniesieniu do okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku

MSSF 15 określa, w jaki sposób i kiedy należy rozpoznawać przychody, jak również wymaga od podmiotów stosujących MSSF istotnych ujawnień. Standard wprowadza jednolity modelu pięciu kroków, oparty na zasadach, który ma być stosowany dla wszystkich umów z klientami przy rozpoznawaniu przychodu.

c) Zmiany do MSSF 2 „Płatności oparte na akcjach” – klasyfikacja i wycena transakcji opartych na akcjach

d) Zmiany do MSSF 4 Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”

e) Roczny program poprawek 2014-2016:

- zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” – usunięcie krótkoterminowych zwolnień
- zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych” – wycena jednostek stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięć do wartości godziwej

f) KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych oraz płatności zaliczkowe”

g) zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” odnośnie reklasyfikacji nieruchomości inwestycyjnych

h) MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później i został przyjęty przez Unię Europejską. Zastąpi on obecnie obowiązujący standard MSR 17 oraz interpretacje KIMSF 4, SKI 15, 27. Podejście księgowe w zakresie ujęcia leasingów od strony leasingodawcy jest zbliżone do zasad określonych w dotychczasowym MSR 17. Główne zmiany wprowadzone przez MSSF 16 dotyczą ujęcia leasingu od strony leasingobiorców. Zgodnie z nowym standardem, ujęcie leasingu w księgach rachunkowych leasingobiorcy nie będzie kontynuowane w podziale na leasing operacyjny i finansowy. MSSF 16 wprowadza jeden model ujęcia leasingu w księgach rachunkowych leasingobiorcy, zbieżny (pod pewnymi aspektami) z dotychczasowym ujęciem leasingu finansowego w ramach MSR 17. Zgodnie z MSSF 16 umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeśli przekazuje prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie. Istotną zmianą, którą MSSF 16 wprowadza do definicji leasingu jest wymóg sprawowania kontroli nad użytkowanym, konkretnym składnikiem aktywów, wskazanym w umowie wprost lub w sposób dorozumiany. Przeniesienie prawa do użytkowania ma miejsce wówczas, gdy mamy do czynienia ze zidentyfikowanym aktywem, w odniesieniu do którego leasingobiorca ma prawo do praktycznie wszystkich korzyści ekonomicznych, i kontroluje wykorzystanie danego aktywa w danym okresie. W przypadku spełnienia definicji leasingu, ujmuje się prawo do użytkowania aktywa wraz z odpowiednim zobowiązaniem z tytułu leasingu ustalonym w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu. Wydatki związane z wykorzystywaniem aktywów będących przedmiotem leasingu, które dotychczas ujęte były w większości w kosztach usług obcych, będą obecnie klasyfikowane jako koszty amortyzacji oraz koszty odsetek. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane liniowo, natomiast zobowiązania z tytułu umów leasingowych rozliczne efektywną stopą procentową. Według Grupy standard te nie wpłynę na wyniki oraz pozycje aktywów i pasywów.

Standardy i interpretacje przyjęte przez RMSR, które nie zostały jeszcze zatwierdzone przez UE do stosowania:

a) KIMSF 23 „Niepewność co do traktowania podatkowego dochodu”

Interpretacja do MSR 12 „Podatek dochodowy” rozstrzyga podejście do sytuacji, gdy interpretacja przepisów ws. podatku dochodowego nie jest jednoznaczna i nie można definitywnie przyjąć, jakie rozwiązanie zostanie zaakceptowane przez organy podatkowe, w tym sądy. Kierownictwo powinno w pierwszej kolejności ocenić, czy jego interpretacja zostanie prawdopodobnie zaakceptowana przez organy podatkowe. Jeśli tak, należy przyjąć do sporządzania sprawozdania finansowego taką interpretację. Jeśli nie, należy uwzględnić niepewność kwot związanych z podatkiem dochodowym metodą wartości najbardziej prawdopodobnej lub wartości oczekiwanej. Spółka powinna ocenić ewentualne zmiany faktów i okoliczności wpływające na ustaloną wartość. Jeśli wartość podlega korekcie, traktuje się ją jako zmianę szacunku zgodnie z MSR 8. Grupa szacuje, że nowa interpretacja nie będzie miała istotnego wpływu na jej sprawozdanie finansowe, gdyż nie przeprowadza transakcji, których zmiany dotyczą. Interpretacja obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później.

b) Zmiana MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

Zmiana polega na dopuszczeniu kwalifikowania do kategorii aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie takich instrumentów, które w przypadku wcześniejszej spłaty powodują, że jednostka otrzyma kwotę mniejszą niż suma kapitału i naliczonych odsetek (tzw. ujemne wynagrodzenie). Grupa szacuje, że zmiana standardu nie będzie miała wpływu na jej sprawozdanie finansowe ze względu na to, że nie wystąpiły transakcje objęte zmianami.

c) Zmiana MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”

Zmiana standardu uściśliła, że do instrumentów finansowych innych, niż wyceniane metodą praw własności, w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach należy stosować MSSF 9 nawet jeśli instrumenty te stanowią element inwestycji netto w takiej jednostce. Grupa szacuje, że nowy standard nie wpłynie na jej sprawozdania finansowe, ponieważ nie posiada takich instrumentów finansowych. Zmiana obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później.

d) Zmiany MSR 12 „Podatek dochodowy”, MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”, MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć” i MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”

Mniejsze poprawki do standardów, wprowadzane w ramach corocznych zmian do standardów (cykl 2015 – 2017):

MSR 12: Rada MSR uściśliła sposób ujmowania podatku dochodowego będącego konsekwencją dywidend. Podatek ujmowany jest w momencie ujęcia zobowiązania do wypłaty dywidendy jako obciążenie wyniku lub pozostałych całkowitych dochodów lub kapitałów w zależności od tego, gdzie ujęto przeszłe transakcje, które wygenerowały wynik.

MSR 23: Doprecyzowano, że zadłużenie pierwotnie przeznaczone na finansowanie składnika aktywów, który został już ukończony, zostaje zaliczone do zadłużenia ogólnego, którego koszt może być później kapitalizowany w wartości innych aktywów.

MSSF 3: Rada MSR doprecyzowała, że zasady dotyczące rozliczania połączenia przedsięwzięć realizowanego etapami, w tym konieczność wyceny udziałów, dotyczą również posiadanych wcześniej udziałów we wspólnych działalnościach.

MSSF 11: Rada doprecyzowała, że wspólnik wspólnej działalności, niesprawujący wspólnej kontroli, w sytuacji, gdy uzyska wspólną kontrolę nad wspólną działalnością będącą przedsięwzięciem, nie powinien ponownie wyceniać udziałów w tej wspólnej działalności. Grupa szacuje, że nowy standard nie wpłynie na jej sprawozdania finansowe w sposób istotny, ponieważ: Grupa nie jest stroną transakcji będących przedmiotem zmiany MSR 12, wszystkie dostosowania składnika aktywów o istotnej wartości są finansowane przez Grupę ze środków pozyskiwanych z zewnątrz specjalnie w tym celu, Grupa nie prowadzi wspólnej działalności w rozumieniu MSSF 11.

e) Nowy MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”

Nowy standard regulujący ujęcie, wycenę, prezentację i ujawnienia dotyczące umów ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych. Standard zastępuje dotychczasowy MSSF 4. Grupa szacuje, że nowy standard nie wpłynie na jej sprawozdania finansowe, ponieważ nie prowadzi działalności ubezpieczeniowej. Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później.

f) Zmiana MSR 19 „Świadczenia pracownicze”

Zgodnie z wprowadzoną zmianą jeśli składnik aktywów lub zobowiązanie netto z tytułu programu określonych świadczeń są ponownie wyceniane w wyniku zmian, ograniczenia lub rozliczenia, jednostka powinna: ustalić koszty bieżącego zatrudnienia i odsetki netto za okres po ponownej wycenie stosując założenia wykorzystane przy ponownej wycenie oraz określić odsetki netto za pozostały okres na podstawie przecenionego aktywa lub zobowiązania netto. Grupa szacuje, że nowy standard nie wpłynie na jej sprawozdania finansowe, ponieważ nie oferuje pracownikom programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później.

g) Zmiana MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”

Zmiana polega na wprowadzeniu nowej definicji pojęcia „istotny” (w odniesieniu do pominięcia lub zniekształcenia w sprawozdaniu finansowym). Dotychczasowa definicja zawarta w MSR 1 i MSR 8 różniła się od zawartej w Założeniach Koncepcyjnych Sprawozdawczości Finansowej, co mogło powodować trudności w dokonywaniu osądów przez jednostki sporządzające sprawozdania finansowe. Zmiana spowoduje ujednolicenie definicji we wszystkich obowiązujących MSR i MSSF. Grupa szacuje, że nowy standard nie wpłynie na jej sprawozdania finansowe, ponieważ dotychczas dokonywane osądy w zakresie istotności były zbieżne z tymi, jakie byłyby dokonywane przy zastosowaniu nowej definicji. Zmiany obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później.

h) Zmiana MSSF 3 „Połączenia przedsiębiorstw”

Zmiana dotyczy definicji przedsięwzięcia i obejmuje przede wszystkim następujące kwestie:

- precyzuje, że przejęty zespół aktywów i działań, aby być traktowanym jako przedsięwzięcie, musi obejmować również wkład i istotne procesy, które wspólnie w istotny sposób uczestniczyć będą w wypracowaniu zwrotu,
- zawęża definicję zwrotu, a tym samym również przedsięwzięcia, skupiając się na dobrach i usługach dostarczanych odbiorcom, usuwając z definicji odniesienie do zwrotu w formie obniżenia kosztów,
- dodaje wytyczne i przykłady ilustrujące w celu ułatwienia dokonywania oceny, czy w ramach połączenia został przejęty istotny proces,
- pomija dokonywanie oceny, czy istnieje możliwość zastąpienia brakujących wkładu lub procesu i kontynuowania operowania przedsięwzięciem w celu uzyskiwania zwrotu oraz
- i) - dodaje opcjonalną możliwość przeprowadzenia uproszczonej oceny, mającej na celu wykluczenie, że przejęty zestaw działań i aktywów jest przedsięwzięciem.

Zmiana obowiązuje dla połączeń przedsięwzięć dla których dzień przejścia przypada w ciągu pierwszego rocznego okresu sprawozdawczego rozpoczynającego się 1 stycznia 2020 roku lub później oraz dla transakcji nabycia aktywów, które wystąpiły w tym okresie sprawozdawczym lub później. W związku z tym zmiana nie wpłynie na sprawozdanie finansowe Grupy.

Grupa zamierza wdrożyć powyższe regulacje w terminach przewidzianych do zastosowania przez standardy lub interpretacje.

3.1.1 Wpływ zmiany MSSF 15 i MSSF 9 na wynik Spółki.

MSSF 15 określa, w jaki sposób i kiedy należy rozpoznawać przychody, jak również wymaga od podmiotów stosujących MSSF istotnych ujawnień. Standard wprowadza jednolity model pięciu kroków, który ma być stosowany dla wszystkich umów z klientami przy rozpoznawaniu przychodu. MSSF 15 został zastosowany przez Grupę z wykorzystaniem „zmodyfikowanej metody retrospektywnej”, w której skumulowany efekt zastosowania standardu po raz pierwszy jest rozpoznawany w niepodzielonym wyniku finansowym na dzień pierwszego zastosowania standardu w myśl punktu C3 b).

Analizując MSSF 15 Grupa Kapitałowa zidentyfikowała koszty odnoszące się bezpośrednio do umów z klientami, które wcześniej zaliczała do kosztów okresu. W myśl MSSF 15 Grupa powinna je aktywować do dnia realizacji usługi. Są to głównie bezpośrednie koszty związane z obsługą sprawy sądowej klienta. Ponadto poprzez identyfikację przychodów przy zastosowaniu nowego MSSF Grupa Kapitałowa przyspiesza ujęcie przychodów z tytułu wyroków sądowych zasądzonych na rzecz klientów Grupy Kapitałowej. Takie podejście zastosowane w 2017r. spowodowałoby, że wartość aktywowanych kosztów opłat sądowych wyniosłaby 2,6 mln zł., natomiast w obszarze przychodów Grupa zidentyfikowałaby przychody w kwocie wyższej o 3,6 mln zł. Poniżej zaprezentowano zmianę w odniesieniu do roku 2017. Do końca roku 2017 przychody ze sprzedaży usług odszkodowawczych oraz prawnych ujmowane były w dacie prawomocnego wyroku lub decyzji określającej wysokość przyznanego odszkodowania. Bazując na metodach pomiaru stopnia spełnienia zobowiązania wobec klienta, grupa przyjmuje metody oparte na umowach, że wynagrodzenie za świadczoną usługę jest oparte o success fee, pierwszym możliwym momentem ustalenia szacunkowego należnego wynagrodzenia jest wyrok sądu. Wyrok ten uprawdopodobnia wysokość odszkodowania od podmiotu zobowiązanego i tym samym daje podstawę do oszacowania honorarium grupy i spółki. Spółka i grupa rozpoznaje przychód z nieprawomocnych wyroków pierwszej instancji w wysokości wartości przedmiotu sporu skorygowanego o wartość niezrealizowanych wyroków pierwszej instancji.

W związku z obowiązywaniem MSSF 9 Grupa dokonała analizy jego wpływu na sprawozdanie finansowe w oparciu o koncepcję oczekiwanych strat w zakresie szacowanych należności. Model biznesowy zastosowany w obszarze odszkodowań osobowych w Grupie Kapitałowej opierający się na uzyskiwaniu odszkodowań dla klientów znacząco ogranicza ryzyko oczekiwanych strat kredytowych opisane w MSSF 9. W wyniku zastosowania MSSF 9 w początkowym ujęciu na dzień 01.01.2018 dokonano odpisu z tytułu utraty wartości rozliczeń międzyokresowych związanych z aktywowanymi kosztami opłat sądowych w kwocie 1,1 mln zł, który wraz z korektą rezerwy na podatek odroczone wpłynął na zmniejszenie wyniku lat ubiegłych o kwotę 930 tys. zł

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Poniżej zaprezentowano sprawozdanie jednostkowe z sytuacji finansowej na dzień 01.01.2018r.

AKTYWA	01.01.2018 przekształcone nieaudytowane MSSF 15	różnica	31.12.2017
Aktywa trwałe	30 689		30 689
Rzeczowe aktywa trwałe	12 836		12 836
Wartości niematerialne	585		585
Wartość firmy			-
Nieruchomości inwestycyjne			-
Inwestycje w jednostkach powiązanych	9 885		9 885
Akcje i udziały w jednostkach podporządkowanych nie objętych konsolidacją			-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży			-
Pozostałe aktywa finansowe	6 424		6 424
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	777		777
Pozostałe aktywa trwałe	182		182
Aktywa obrotowe	32 490		24 775
Zapasy	16		16
Należności z tytułu realizacji usług	10 055		10 055
Aktywa z tytułu realizacji umów MSSF 15	7 715	7 715	0
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	253		253
Pozostałe należności	1 604		1 604
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	0		-
Aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy	0		-
Pozostałe aktywa finansowe	1 479		1 479
Wydatki na nabycie cesji wierzytelności	10 953	10 953	-
Rozliczenia międzyokresowe	279	-10 953	11 232
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	136		136
<i>Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży</i>			-
AKTYWA RAZEM	63 179	7 715	55 464

PASYWA	01.01.2018 przekształcone nieaudytowane MSSF 15		31.12.2017
Kapitał własny	27 105	6 249	20 856
Kapitał zakładowy	1 200		1 200
Należne wpłaty na kapitał zakładowy	0		-
Kapitały zapasowy	17 304		17 304
Pozostałe kapitały	0		-
Różnice kursowe z przeliczenia	0		-
Wyplacona zaliczka na poczet dywidendy	0		-
Niepodzielony wynik finansowy	1 124	1 124	-
Wynik finansowy bieżącego okresu	7 477	5 125	2 352
<i>Kapitał akcjonariuszy niekontrolujących</i>			
Zobowiązanie długoterminowe	12 650	1 466	11 184
Kredyty i pożyczki	9 776		9 776
Pozostałe zobowiązania finansowe	284		284

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Inne zobowiązania długoterminowe	0		-
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 490	1 466	1 024
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	63		63
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	37		37
Pozostałe rezerwy			-
Zobowiązania krótkoterminowe	23 424		23 424
Kredyty i pożyczki	3 936		3 936
Pozostałe zobowiązania finansowe	637		637
Zobowiązania z tytułu realizacji usług	13 946		13 946
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	0		-
Pozostałe zobowiązania	1 888		1 888
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	47		47
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	419		419
Pozostałe rezerwy	2 551		2 551
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami klasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	-		-
PASYWA RAZEM	63 179	7 715	55 464

W celu zapewnienia porównywalności okresów, poniższe tabele przedstawiają zastosowanie MSSF 15 w jednostkowym rachunku zysku i strat za okres porównywalny 2017 roku.

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

VOTUM S.A.	01.01.2017- 31.12.2017 dane wg MSSF 15	różnica	01.01.2017- 31.12.2017 dane wg MSR 18
Przychody ze sprzedaży	75 020	3 646	71 374
Przychody ze sprzedaży produktów			
Przychody ze sprzedaży usług	75 020	3 646	71 374
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów			
Koszty działalności operacyjnej	72 123	-2 682	74 805
Amortyzacja	1 545		1 545
Zużycie materiałów i energii	1 832		1 832
Usługi obce	47 030		47 030
Podatki i opłaty	1 982	-2 682	4 664
Wynagrodzenia	16 070		16 070
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	2 619		2 619
Pozostałe	1 045		1 045
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	-		-
Zysk (strata) ze sprzedaży	2 897	6 328	-3 431
Pozostałe przychody operacyjne	7 878		7 878
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	152		152
Dotacje	47		47
Inne przychody operacyjne	366		366
Dywidenda, udziały w zyskach	7 313		7 313
Pozostałe koszty operacyjne	992		992
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	-		-
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	-		-
Inne koszty operacyjne	992		992
Zysk (strata) na działalności operacyjnej	9 783	6 328	3 455
Przychody finansowe	315		315
Odsetki	315		315
Aktualizacja aktywów finansowych	-		-
Pozostałe	-		-
Koszty finansowe	472		472
Odsetki	451		451
Aktualizacja aktywów finansowych	21		21
pozostałe	-		-
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	9 626	6 328	3 298
Podatek dochodowy	2 149	1 203	946
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	7 477		2 352
Zysk (strata) z działalności zaniechanej	-		-
Zysk (strata) netto	7 477	5 125	2 352
Zysk (strata) netto na jedną akcję (w zł)	0,62	0,43	0,20
Podstawowy za okres obrotowy	0,62	0,43	0,20
Rozwodniony za okres obrotowy	-		-
Zysk (strata) netto na jedną akcję z działalności kontynuowanej (w zł)	0,62	0,43	0,20
Podstawowy za okres obrotowy	0,62	0,43	0,20
Rozwodniony za okres obrotowy	-		-
Zysk (strata) netto na jedną akcję z działalności zaniechanej (w zł)	-		-

W 2018 roku Spółka przyjęła wszystkie nowe i zatwierdzone standardy i interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i zatwierdzone do stosowania w UE, mające zastosowanie do prowadzonej przez nią działalności i obowiązujące w okresach sprawozdawczych od 1 stycznia 2018r.

3.2 Założenie kontynuacji działalności gospodarczej i porównywalność sprawozdań finansowych

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w okresie 12 miesięcy po ostatnim dniu bilansowym, czyli 31.12.2018 roku. Zarząd Spółki nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuowania działalności w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia dotychczasowej działalności.

Prace legislacyjne zmierzające do regulacji rynku doradców odszkodowawczych w ocenie Zarządu Spółki nie stanowią zagrożenia dla kontynuacji działalności w okresie 12 miesięcy po dniu bilansowym.

Spółka na bieżąco śledzi prace dotyczące otoczenia rynkowego w odniesieniu do ewentualnej regulacji rynku doradców odszkodowawczych. Obecnie projekt ustawy o świadczeniu usług w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych (druk nr 3136) skierowano do pierwszego czytania w sejmowej Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka. Projekt spotkał się z falą krytyki wśród członków komisji i wobec zgłoszonych podczas posiedzenia licznych wątpliwości merytorycznych, posiedzenie ostatecznie zostało przerwane do czasu uzyskania stanowiska Rady Ministrów. Wśród zapisów w projekcie ustawy pojawiła się m.in. propozycja wprowadzenia ceny maksymalnej, obowiązkowego ubezpieczenia OC dla doradców odszkodowawczych, czy też realizacji świadczeń na rachunki poszkodowanych. W odniesieniu do tych propozycji Izba Gospodarcza, której Spółka jest członkiem –założycielem przedstawiła stanowisko krytyczne, wskazując także na niezgodność wybranych rozwiązań z prawem unijnym i ustawą zasadniczą. Przedłożono również opinię prawną, zgodnie z którą nakładanie na doradców odszkodowawczych limitów w zakresie wysokości wynagrodzenia czy obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia stanowiłyby nieproporcjonalne ograniczenie konstytucyjnej wolności wykonywania zawodu oraz wolności działalności gospodarczej. Spółka –poprzez członkostwo w Polskiej Izbie Doradców i Pośredników Odszkodowawczych czynnie uczestniczy w dyskusji i pracach mogących mieć wpływ na jej działalność, prezentując stanowisko w obszarze pojawiających się rozwiązań prawnych.

Ewentualna regulacja rynku odszkodowawczego, przy obecnym brzmieniu ustawy o świadczeniu usług w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych (druk nr 3136) zakłada wprowadzenie zakazu przelewu wierzytelności z czynów niedozwolonych. Konsekwencją może być konieczność wprowadzenia przez Spółkę zmiany modelu prowadzenia spraw związanych z nabywaniem wierzytelności dotyczących szkód w pojazdach opartego na zasadach analogicznych do szkód osobowych.

Do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego za 2018 rok nie wystąpiły zdarzenia, które nie zostały, a powinny być ujęte w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego. Jednocześnie w niniejszym sprawozdaniu finansowym nie występują istotne zdarzenia dotyczące lat ubiegłych.

Z uwagi na prezentację danych finansowych za rok 2018 zgodnie z MSSF 15 i ~~MSSF 9~~ ~~MSSF 9~~, dokonując oceny bieżących wyników w odniesieniu do okresu porównywalnego prezentowanego według MSR 18 należy uwzględnić zmianę metodologii ujmowania przychodów i kosztów. Spółka zawarła w sprawozdaniu ujawnienia zawierające przekształcone dane za rok 2017 zapewniające porównywalność danych.

3.3 Opis przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów

Jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego. Spółka na dzień bilansowy nie posiadała pochodnych instrumentów finansowych, instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej oraz aktywów dostępnych do sprzedaży i inwestycji w nieruchomości.

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach PLN.

Prezentacja sprawozdań z uwzględnieniem segmentów działalności

Segmenty działalności prezentowane są zgodnie z MSSF 8 par. 4 w skonsolidowanym sprawozdaniu z uwzględnieniem rodzajów przychodów z działalności podstawowej. Wyróżniamy trzy segmenty operacyjne:

- segment działalności odszkodowawczej
- segment usług rehabilitacyjnych
- segment usług pozostałych

W segmencie działalności odszkodowawczej znajduje się obszar działalności Grupy, który osiąga wyniki z prowadzenia spraw osób poszkodowanych w wypadkach komunikacyjnych, począwszy od reprezentowania klienta wobec towarzystwa ubezpieczeniowego od chwili zgłoszenia roszczenia, aż do reprezentowania klienta w procesie sądowym.

Segment usług rehabilitacyjnych oparty jest na wykonywaniu zabiegów fizjoterapeutycznych w funkcjonującym w Grupie ośrodku rehabilitacyjnym.

Przychody i koszty działalności operacyjnej

Przychody działalności operacyjnej wykazywane są w takiej wysokości w jakiej prawdopodobne jest, że Spółka otrzyma korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją. Przychody wyceniane są w wartościach netto, pomniejszone o podatek od towarów i usług uwzględniający rabaty i upusty.

Przychody wynikające z uzgodnionego z klientem poziomu honorarium należnego z tytułu uzyskania na jego rzecz odszkodowania od ubezpieczyciela mogą być pomniejszone o kwoty honorarium należnego kancelarii reprezentującej klienta przed sądem.

Do pozostałych przychodów operacyjnych kwalifikowane są przychody ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, odpisane zobowiązania przedawnione, umorzone, nieściągalne. Do pozostałych przychodów operacyjnych kwalifikowane są również otrzymane odszkodowania, kary, darowizny itp.

Koszty działalności operacyjnej są to koszty normalnej działalności operacyjnej związanej pośrednio lub bezpośrednio z przychodami z działalności operacyjnej. Koszty klasyfikowane są według rodzaju oraz miejsca powstawania.

Pozostałe przychody, koszty, zyski i straty

Za pozostałe przychody i zyski uznaje się przychody z działalności finansowej podmiotów, takie jak odsetki, przychody ze sprzedaży finansowych aktywów, dywidendy i dodatnie różnice kursowe.

Do pozostałych kosztów i strat zalicza się koszty z działalności finansowej, w szczególności odsetki, prowizje od pożyczek, kredytów i leasingów oraz odpisy aktualizujące od aktywów finansowych.

Dotacje państwowe

Dotacje państwowe wyceniane są w wysokości pewnych należnych wpłat potwierdzonych przez instytucje państwowe. Dotacje te wykazywane są jako oddzielna część przychodów w przypadku gdy dotacja nie dotyczy dotowania aktywów zgodnie z MSR 20.

Podatki

Podatek wykazywany w sprawozdaniu uwzględnia podatek bieżący oraz podatek odroczony. Bieżący podatek dochodowy ustalany jest na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych kraju siedziby spółki.

Podatek odroczony

Podatek odroczony ustalany jest zgodnie z przepisami podatkowymi uwzględniającymi obowiązujące stawki podatkowe dla operacji, które są już zrealizowane, bądź mają się zrealizować w najbliższej przyszłości a które będą miały wpływ na bieżący podatek dochodowy w przyszłości.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości.

Spółka nie kompensuje aktywów z rezerwami na podatek odroczony.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to aktywa, które są utrzymywane przez jednostkę gospodarczą w celu wykorzystania ich świadczeniu usług oraz, którym towarzyszy oczekiwanie, iż będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden okres. Ujęcie w sprawozdaniu finansowym składnika środków trwałych następuje pod warunkiem spełnienia poniższych dwóch warunków łącznie:

jest prawdopodobne, że jednostka osiągnie przyszłe korzyści ekonomiczne, które można przyporządkować danemu środkowi trwałemu oraz istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia wartości danego środka trwałego (składnik posiada cenę nabycia lub koszt wytworzenia albo inną wartość, którą można wiarygodnie określić).

Odpisy amortyzacyjne rzeczowych aktywów trwałych rozpoczyna się gdy środek trwały jest dostępny do użytkowania. Odpisy są dokonywane metodą liniową, dla poszczególnych grup środków trwałych przyjęto okresy użytkowania w następujących przedziałach:

- urządzenia techniczne i maszyny od 13 miesięcy do 5 lat
- środki transportu od 2 do 7 lat
- inne środki trwałe od 13 miesięcy do 5 lat.
- budynki i budowle od 40 do 75 lat

Wartości niematerialne

Za wartości niematerialne uznaje się taki składnik majątkowy, który jest możliwym do zidentyfikowania niepieniężnym składnikiem aktywów, nie mającym postaci fizycznej, będącym w posiadaniu jednostki gospodarczej w celu wykorzystania w produkcji i dostarczaniu dóbr lub świadczenia usług, albo w celu oddania do odpłatnego użytkowania osobom trzecim lub w celach związanych z działalnością administracyjną jednostki.

Odpisy amortyzacyjne wartości niematerialnych rozpoczynają się gdy są one dostępne do użytkowania. Odpisy są dokonywane metodą liniową, dla poszczególnych grup przyjęto okresy użytkowania w następujących przedziałach:

- oprogramowania komputerowe 13 miesięcy do 10 lat
- koncesje patenty licencje 2 -5 lat
- inne wartości niematerialne od 13 miesięcy do 5 lat

Utrata wartości aktywów niefinansowych

Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje analizy, czy występują obiektywne dowody na potwierdzenie, że poszczególne składniki aktywów niefinansowych utraciły wartość.

Nieruchomości inwestycyjne

W Spółce nie występują nieruchomości inwestycyjne.

Leasing

Leasing klasyfikowany jest jako leasing operacyjny wtedy, gdy ryzyko i korzyści związane z przedmiotem umowy (w tym umowy najmu i dzierżawy) pozostają u finansującego, Wówczas korzystający nie wykazuje go w swoich aktywach jako środka trwałego.

Spółki w Grupie klasyfikują leasing jako leasing finansowy wtedy, gdy ryzyko i korzyści związane z przedmiotem umowy (w tym umowy najmu i dzierżawy) zostają przeniesione na korzystającego. Jeżeli umowa leasingu, najmu lub dzierżawy spełni jeden z warunków wymienionych w Międzynarodowym Standardzie Rachunkowości Nr 17, to przedmiot umowy zalicza się do środków trwałych Jednostki (leasingobiorcy) i dokonuje się odpisów amortyzacyjnych.

Inwestycje w jednostkach podporządkowanych

Inwestycje w jednostkach podporządkowanych wyceniane są w cenie nabycia powiększonej o możliwe do przyporządkowania koszty związane z ich nabyciem. Podlegają one testowi na utratę wartości na koniec każdego okresu sprawozdawczego. W przypadku gdy zaistnieje uzasadniona obawa, że mogą one utracić w całości lub w części swoją wartość, dokonuje się odpisu aktualizującego w ciężar kosztów finansowych.

Aktywa i zobowiązania finansowe

Aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane są w zależności od charakteru instrumentu finansowego według wartości godziwej w przypadku gdy instrumenty notowane są na giełdzie, bądź wyceniane według skorygowanej ceny nabycia ustalonej na podstawie wewnętrznej stopy zwrotu.

Zapasy

Zapasy są to aktywa, które, przeznaczone są do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż, mające postać materiałów lub dostaw surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Aktywa z tytułu realizacji usług MSSF 15

Aktywa z tytułu realizacji usług MSSF 15 obejmują należności wynikające z wyceny przychodów zgodnie z MSSF 15 oraz aktywowane do dnia wykonania usługi koszty odnoszące się bezpośrednio do umów z klientami. Są to głównie bezpośrednie koszty związane z obsługą sprawy sądowej klienta. Wprowadzając ujawnienia zgodnie z MSSF 15, bazując na metodach pomiaru stopnia spełnienia zobowiązania wobec klienta, Spółka przyjmuje metody oparte na wynikach. Mając na uwadze, że wynagrodzenie za świadczoną usługę jest oparte o success fee, pierwszym możliwym momentem ustalenia szacunkowego należnego wynagrodzenia jest wyrok sądu. Wyrok ten uprawdopodobnia wysokość odszkodowania od podmiotu zobowiązanego i tym samym daje podstawę do oszacowania honorarium Spółki. VOTUM S.A. rozpoznaje przychód z nieprawomocnych wyroków pierwszej instancji w wysokości wartości przedmiotu sporu skorygowanego o wartość niezrealizowanych wyroków pierwszej instancji.

Należności z tytułu realizacji usług i pozostałe

Należności krótkoterminowe, stanowiące część aktywów obrotowych, obejmują wszystkie należności z tytułu dostaw i usług niezależnie od umownego terminu ich zapłaty oraz tę część należności z pozostałych tytułów, która jest wymagalna na dzień bilansowy. Odpisy aktualizujące wartość należności ustala się analizując co najmniej przesłanki pochodzące z wewnętrznych oraz zewnętrznych źródeł informacji. Za przesłanki pochodzące z wewnętrznych źródeł uważa się w szczególności posiadane informacje historyczne na podstawie, których określa się możliwości ściągnięcia należności uwzględniając charakter procesu postępowania przy egzekwowaniu należności. W przypadku przesłanek pochodzących ze źródeł zewnętrznych, analizuje się głównie czy prawdopodobne jest, że w niedalekiej przyszłości nie nastąpią, znaczące i niekorzystne zmiany mogące wpłynąć na ściągalność należności. Przyjmuje się, że postępowanie sądowe nie stanowi przesłanki do dokonania odpisu aktualizującego wobec należności, których stroną są podmioty świadczące usługi z zakresu ubezpieczeń komunikacyjnych.

Wydatki na nabycie cesji wierzytelności

W celu zachowania współmierności przychodów i kosztów związanych z działalnością nabywania cesji wierzytelności dotyczącą szkód w pojazdach, wydatki dotyczące nabycia wierzytelności, wykonania opinii eksperckich oraz kosztów postępowania sądowego są aktywowane do czasu uzyskania korzyści ekonomicznych. Aktywo jest okresowo poddawane ocenie utraty wartości poprzez analizę skuteczności poniesionych nakładów.

Rozliczenia międzyokresowe

W celu zachowania współmierności przychodów i kosztów związanych z ich osiągnięciem, rozliczane są przychody i koszty dotyczące poszczególnych okresów sprawozdawczych. Wydatki i koszty ponoszone z góry, a więc dotyczące przyszłych okresów wykazywane są w ramach rozliczeń międzyokresowych czynnych, natomiast bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów obejmują kwoty zaliczane do kosztów okresu bieżącego pomimo, iż ich pokrycie nastąpi w przyszłym okresie sprawozdawczym. Pozycje wykazywane w rozliczeniach międzyokresowych czynnych mają charakter przedpłat za usługi, które będą wykonywane w przyszłości (np. ubezpieczenie lub prenumeraty). Do rozliczeń międzyokresowych czynnych nie można zaliczyć poniesionych kosztów związanych z usługami, które już zostały wykonane albo zakupami i produkcją, które już zostały dokonane, nawet jeżeli korzyści ekonomiczne zostaną osiągnięte w przyszłości. Możliwe jest zaliczanie tego typu nakładów do innych grup aktywów pod warunkiem, że spełnione są kryteria obowiązujące dla tych grup aktywów.

Odpisy czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów dokonywane są stosownie do upływu czasu.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Przez środki pieniężne i ich ekwiwalenty należy rozumieć gotówkę w kasie oraz środki pieniężne na rachunkach bankowych pozostawione do dyspozycji Spółki. Lokaty terminowe do trzech miesięcy uznaje się za środki pieniężne. Środki pieniężne w walutach obcych są przeliczane na walutę funkcjonalną na każdy dzień bilansowy.

Aktywa przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana

Za aktywa finansowe dostępne do sprzedaży uznaje się wszystkie te aktywa, których wartość bilansowa zostanie odzyskana przede wszystkim w drodze transakcji sprzedaży a nie poprzez jego dalsze wykorzystanie. Natomiast za działalność zaniechaną, Spółka uważa te wydzielone aktywa, które przestała wykorzystywać w zwykłej działalności operacyjnej.

Kapitał zakładowy

Na kapitały własne składają się:

- kapitał zakładowy,
- kapitał zapasowy,
- pozostałe kapitały,
- różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych,
- zysk (strata) z lat ubiegłych (do tej pozycji kapitału odnosi się skutki błędów podstawowych oraz ujmuje się skutki finansowe zmiany polityki rachunkowości),
- zysk (strata) netto.

Rezerwy

Rezerwy na zobowiązania stanowią zobowiązania jakie wynikają z przeszłych zdarzeń, ale których termin wymagalności lub kwota nie są pewne.

Rezerwę należy utworzyć, gdy:

- na Spółce ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz
- można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Jeśli warunki te nie są spełnione, Spółka nie tworzy rezerw.

Świadczenia pracownicze

Świadczenia pracownicze stanowią grupę zobowiązań i rezerw, które są wyliczane na podstawie wiarygodnych szacunków i dotyczą pracowników poszczególnych spółek.

Rezerwy na zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych tworzone są w przypadkach, w których powyższy obowiązek wynika z obowiązujących przepisów prawa, funkcjonującego zakładowego systemu wynagradzania, zbiorowego układu pracy lub innych umów zawartych z pracownikami.

Kwotę rezerwy na odprawy emerytalne ustala się za pomocą metod prognozowanych uprawnień jednostkowych. Utworzenie po raz pierwszy tego typu rezerw traktowane jest jak zmiana polityki rachunkowości.

Wypłaty odpraw emerytalno-rentowych w trakcie roku obrotowego powodują zmniejszenie odpowiedniej rezerwy. Nie jest dopuszczalne bieżące obciążenie kosztów działalności kwotami wypłaconych świadczeń z jednoczesną korektą rezerwy na koniec okresu. Natomiast rozwiązanie rezerw na odprawy emerytalne zmniejsza koszty działalności podstawowej.

Kredyty bankowe i pożyczki

Kredyty bankowe i pożyczki są wyceniane w wartości nominalnej powiększone o należne odsetki naliczane memoriałowo.

Zobowiązania z tytułu realizacji usług i pozostałe

Zobowiązania z tytułu realizacji usług wobec klientów Spółki oraz inne zobowiązania z tytułu dostaw i usług niezależnie od umownego terminu ich zapłaty oraz tę część zobowiązań z pozostałych tytułów, która jest bezsporna i wymagalna na dzień bilansowy.

Pozostałe zobowiązania są to te wszystkie zobowiązania, których nie można przyporządkować do zobowiązań z tytułu realizacji usług i zobowiązań z tytułu dostaw.

Płatności w formie akcji

Płatności w formie akcji są ujmowane jako koszt świadczeń pracowniczych w okresie ich faktycznego świadczenia.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego Spółka ujmuje jako koszty w momencie ich poniesienia według wzorcowego podejścia zgodnego z MSR 23.

Wypłata dywidend

Grupa nie posiada polityki wypłaty dywidend wobec Spółek zależnych. Dywidendy otrzymane prezentowane są w rachunku zysków i strat z chwilą nabycia prawa do nich pod warunkiem, że nie korygują ceny nabycia.

Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym Spółka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich (PLN), który jest walutą funkcjonalną i walutą prezentacji Spółki.

b) Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Zyski i straty kursowe z rozliczenia tych transakcji oraz wyceny bilansowej aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w rachunku zysków i strat, o ile nie odracza się ich w kapitale własnym, gdy kwalifikują się do uznania za zabezpieczenie przepływów pieniężnych i zabezpieczenie udziałów w aktywach netto.

3.4 Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

a) Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Klasyfikacja umów leasingowych

Spółka dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Spółka nie rozpoznała umów, w których występowałyby jako leasingodawca.

b) Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości aktywów

Spółka na bieżąco kontroluje przydatność aktywów trwałych dla prowadzenia działalności. W przypadku gdy zaistnieją przesłanki do utraty wartości przez środek trwały, przeprowadza się test na utratę wartości środków trwałych.

Utrata wartości aktywów finansowych

Spółka na bieżąco monitoruje posiadane aktywa finansowe pod kątem utraty wartości. W przypadku gdy zaistnieją przesłanki do utraty wartości aktywów, Spółka dokonuje stosownych odpisów aktualizujących.

Wycena aktywów wg MSSF15 oraz rozpoznanie przychodów wg MSSF15

Bazując na metodach pomiaru stopnia spełnienia zobowiązania wobec klienta, grupa przyjmuje metody oparte na wynikach. Mając na uwadze, że wynagrodzenie za świadczoną usługę jest oparte o success fee, pierwszym możliwym momentem ustalenia szacunkowego należnego wynagrodzenia jest wyrok sądu. Wyrok ten uprawdopodobnia wysokość odszkodowania od podmiotu zobowiązanego i tym samym daje podstawę do oszacowania honorarium grupy i spółki. Spółka i grupa rozpoznaje przychód z nieprawomocnych wyroków pierwszej instancji w wysokości wartości przedmiotu sporu skorygowanego o wartość niezrealizowanych wyroków pierwszej instancji.

Wycena rezerw

Rezerwy zostały oszacowane przez zarząd Spółki na podstawie posiadanych informacji kadrowych i finansowo księgowych. Rezerwy na koszty niewykorzystanych urlopów wyliczane są na koniec roku obrotowego na podstawie faktycznej ilości dni niewykorzystanych urlopów w bieżącym okresie oraz powiększonej o ilość dni niewykorzystanych urlopów z okresów poprzednich. Otrzymana w ten sposób ilość dni w poszczególnych grupach zawodowych mnożona jest przez średnią stawkę dzienną dla danej grupy zawodowej pracowników w oparciu o średnie wynagrodzenie przyjęte do ustalenia wynagrodzenia za czas urlopu.

Rezerwy na niewykorzystane urlopy wyliczane są na koniec każdego miesiąca, tzn. korekta rezerw o faktycznie poniesione koszty urlopów wykorzystanych dokonywana jest bieżąco na koniec każdego miesiąca.

W przypadku rezerw wynikających z nabywanych usług przez Spółkę, rezerwą objęte są nabywane usługi lub towary, których poniesienie w najbliższym okresie jest prawdopodobne.

Kwotę rezerwy do odniesienia w koszty na koniec każdego przyjętego okresu rozliczeniowego ustala się poprzez podzielenie oszacowanej na dany moment kwoty rezerwy, pomniejszonej o rezerwy, jakie obciążały koszt w poprzednich okresach rozliczeniowych przez liczbę okresów rozliczeniowych w roku pomniejszoną o liczbę okresów obciążonych dotychczas rezerwą.

Spółka na każdy dzień bilansowy szacuje wartość rezerwy na odprawy emerytalne, nie ujmuje jej jednak w rachunku zysków i strat do momentu przekroczenia progu wartości ustalonej jako istotna.

Rezerwę na niewykorzystane urlopy Spółka prezentuje w sprawozdaniu finansowym w pozycji krótkoterminowych rezerw na świadczenia emerytalne i podobne.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wycenia się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem.

Ujmowanie przychodów

Spółka nie posiada struktury sprzedażowej usług, w której musiałaby stosować metodę procentowego zaawansowania prac przy ujmowaniu przychodów.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków. Dotyczy to zarówno własnych środków trwałych jak i będących przedmiotem leasingu.

3.5 Zmiany zasad (polityki) rachunkowości

W prezentowanym okresie sprawozdawczym nastąpiły zmiany w polityce rachunkowości w obszarze prezentacji dywidend oraz zysków spółek osobowych. Od 01.01.2018r. Spółka oraz Grupa Kapitałowa VOTUM zalicza należne dywidendy, zyski spółek osobowych, należne lub przypisane Spółce oraz Grupie Kapitałowej VOTUM, do pozostałych przychodów operacyjnych. Dywidendy ujmowane są w wyniku na dzień powzięcia przez właściwy organ uchwały o podziale wyniku lub kapitałów i przyznaniu dywidendy wspólnikom/akcjonariuszom, o ile w uchwale nie określono innego dnia prawa do dywidendy. Wyniki spółek osobowych znajdujących się w Grupie Kapitałowej VOTUM są przypisane Spółce w okresie, w którym zysk został osiągnięty.

Zakładając, że zmiana polityki rachunkowości obowiązywała by od 01 stycznia 2017 i wynik netto VOTUM S.A. zawierałby odpowiednio w roku 2017 wyniki spółek osobowych za ten sam rok i analogicznie w roku 2018 wyłącznie wyniki spółek osobowych za bieżący okres, zysk netto spółki kształtowałby się odpowiednio : w roku 2017 wyniósłby 7 591 tys. PLN , za rok 2018 wyniósłby 7 560 tys. PLN.

4 DODATKOWE NOTY I OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Nota 1. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

Zgodnie z MSR 18 przychody ze sprzedaży produktów, towarów, materiałów i usług, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i upusty były rozpoznawane w momencie, gdy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z ich własności zostały przeniesione na kupującego. Do końca roku 2017 przychody ze sprzedaży usług odszkodowawczych oraz prawnych ujmowane były w dacie prawomocnego wyroku lub decyzji określającej wysokość przyznanego odszkodowania. Wprowadzając ujawnienia zgodnie z MSSF 15, bazując na metodach pomiaru stopnia spełnienia zobowiązania wobec klienta, Spółka przyjmuje metody oparte na wynikach. Mając na uwadze, że wynagrodzenie za świadczoną usługę jest oparte o success fee, pierwszym możliwym momentem ustalenia szacunkowego należnego wynagrodzenia jest wyrok sądu. Wyrok ten uprawdopodobnia wysokość odszkodowania od podmiotu zobowiązanego i tym samym daje podstawę do oszacowania honorarium Spółki. VOTUM S.A. rozpoznaje przychód z nieprawomocnych wyroków pierwszej instancji w wysokości wartości przedmiotu sporu skorygowanego o wartość niezrealizowanych wyroków pierwszej instancji.

Przychody ze sprzedaży i przychody ogółem Spółki prezentują się następująco:

Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi, w tym:	01.01.2018-31.12.2018	01.01.2017-31.12.2017
- od jednostek powiązanych konsolidowanych	1 499	1 332
- od jednostek powiązanych niekonsolidowany	202	21
- od jednostek pozostałych	78 151	70 022
Razem	79 852	71 375

Przychody ze sprzedaży - szczegółowa struktura geograficzna

przychody ze sprzedaży	01.01.2018-31.12.2018		01.01.2017-31.12.2017	
	w PLN	w %	w PLN	w %
Kraj	79 691	99,8%	71 221	99,9%
Eksport, w tym:	161	0,2%	153	0,2%
Unia Europejska	161	0,2%	153	0,2%
Pozostałe	1	-	-	-
Razem	79 852	100%	71 374	100%

Przychody z realizacji umów z klientami	01.01.2018-31.12.2018
Przychody ze sprzedaży	61 573
Wycena przychodów - ujęcie MSSF 15	1 433
Razem	63 006

Spółka nie wyszczególnia odrębnych kategorii z tytułu realizacji umów MSSF 15. Przychody te dotyczą jednej kategorii a mianowicie zasądzonych wyroków I instancji na terenie Polski.

Przychody z działalności zaniechanej nie wystąpiły.

Nota 2. INFORMACJE DOTYCZĄCE SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI

Informacje dotyczące segmentów operacyjnych zostały zamieszczone w nocie nr 2 skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy Votum za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2018.

Nota 3. KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Koszty działalności operacyjnej	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
I. Amortyzacja	1 252	1 545
II. Zużycie materiałów i energii	892	1 832
III. Usługi obce	52 185	47 030
IV. Podatki i opłaty	4 105	4 664
V. Wynagrodzenia	14 750	16 070
VI. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	2 480	2 619
VII. Pozostałe koszty rodzajowe	918	1 045
VIII. Wartość sprzedanych towarów i materiałów	-	-
IX. Rezerwy gwarancyjne	-	-
Razem	76 582	74 805

Nota 4. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

Pozostałe przychody operacyjne	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Zysk ze zbycia majątku trwałego	134	152
Rozwiązanie rezerw	65	50
Dywidendy i udziały w zyskach	14 822	7 314
Rozwiązanie odpisów aktualizujących wartość składników aktywów	-	-
Uzyskane kary, grzywny i odszkodowania	56	104
Dotacje rządowe	47	47
Sprzedaż licencji	-	-
spisane przedawnione zobowiązania	221	5
Pozostałe	124	206
Razem	15 469	7 878

Pozostałe koszty operacyjne	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Zawiązanie rezerw	95	-
Darowizny	133	227
Niezawinione niedobory składników majątku obrotowego	-	-
Strata z tytułu przeszacowania nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	-	-
Należności nieściągalne i umorzone	432	352
Odpis aktualizujący należności	382	259
Likwidacja środków trwałych	-	-
Naprawy środków trwałych z OC	44	78
Pozostałe	535	76
RAZEM	1 621	992

Nota 5. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

Przychody finansowe	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Przychody z tytułu odsetek	180	315
Zysk ze zbycia akcji, udziałów i innych papierów wartościowych	30	-
Zysk netto ze zbycia aktywów i zobowiązań finansowych wycenionych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-
Zysk netto ze zbycia aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-
Dywidendy otrzymane	-	-
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	-
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych	-	-
Wycena instrumentów pochodnych	-	-
Aktualizacja wartości inwestycji	247	-
Pozostałe	-	-
Razem	457	315

Koszty finansowe	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Koszty z tytułu odsetek, w tym	548	451
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych	55	3
Straty netto ze zbycia aktywów i zobowiązań finansowych wycenionych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-
Straty netto ze zbycia aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	-	-
Odpisy aktualizujące udziały/akcje	-	-
Odpisy aktualizujące wartość odsetek	8	8
Odpisy aktualizujące wartość pożyczek	6	-
pozostałe	118	10
Razem	735	472

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Ujawnienia przychodów, kosztów, zysków lub strat w podziale na kategorie instrumentów finansowych

01.01.2018-31.12.2018	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wg MSSF9-	Aktywa finansowe wyceniane wg za mortyzowanego kosztu wg MSSF9	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wg MSSF9 -	Aktywa finansowe wyceniane wg za mortyzowanego kosztu wg MSSF9	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wg MSSF 9 (dawniej MSR 39)	Zobowiązania finansowe zamortyzowane go kosztu wg MSSF9 (dawniej pozostałe zobowiązania finansowe wg MSR 39)	Razem wycena instrumentów finansowych
	(poprzednio Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wg MSR 39)	(poprzednio Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wg MSR39)	(poprzednio Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wg MSR39)	(poprzednio Pożyczki udzielone i należności własne wg MSR 39)			
Przychody/koszty z tytułu wyceny do wartość godziwej	-	-	-	-	-	-	-
Przychody/koszty z tytułu wyceny do wartość godziwej przeniesione z kapitału własnego	-	-	-	-	-	-	-
Przychody/koszty z tytułu odsetek	-	-	-	370	-	-548	918
Przychody z tytułu odsetek związane aktywami, które uległy utracie wartości	-	-	-	-	-	-	-
Utworzenie odpisów aktualizujących	-	-	-	856	-	-	856
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	-	-	204	-	-	204
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	-	-	-	-	-	-	-
Zyski/straty ze zbycia instrumentów finansowych	-	-	-	-	-	-	-
Kwota przeniesiona z kapitałów własnych do rachunku zysków i strat z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-	-	-	-	-
Zysk /strata umowy cesji wierzytelności			3 127	-	-	-	3 127
Utworzenie odpisów aktualizujących umowy cesji wierzytelności		-	327			-	327
Koszty z tytułu realizacji instrumentów pochodnych		-	-	-	-	-	-
Razem zysk/strata		-	2 800	690	-	-548	2 942

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

0

01.01.2017-31.12.2017	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Pozostałe zobowiązania finansowe	Razem wycena instrumentów finansowych
Przychody/koszty z tytułu wyceny do wartość godziwej	-	-	-	-	-	-	-
Przychody/koszty z tytułu wyceny do wartość godziwej przeniesione z kapitału własnego	-	-	-	-	-	-	-
Przychody/koszty z tytułu odsetek	-	-	-	-339	-	-451	-790
Przychody z tytułu odsetek związane aktywami, które uległy utracie wartości	-	-	-	-	-	-	-
Utworzenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-54	-	-	-54
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	-	-	1 150	-	-	1 150
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	-	-	-	-	-	-	-
Zyski/straty ze zbycia instrumentów finansowych	-	-	-	-	-	-	-
Kwota przeniesiona z kapitałów własnych do rachunku zysków i strat z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-	-	-	-	-
Zysk /strata umowy cesji wierzytelności	1 618	-	1 618	-	-	-	3 236
Koszty z tytułu realizacji instrumentów pochodnych	-	-	-	-	-	-	-

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

01.01.2017-31.12.2017	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wg MSSF9-	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu wg MSSF9	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wg MSSF9 -	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu wg MSSF9	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wg MSSF 9 (dawniej MSR 39)	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowane go kosztu wg MSSF9	Razem wycena instrumentów finansowych
	(poprzednio Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wg MSR 39)	(poprzednio Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wg MSR39)	(poprzednio Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wg MSR39)	(poprzednio Pożyczki udzielone i należności własne wg MSR 39)		(dawniej pozostałe zobowiązania finansowe wg MSR 39)	
Przychody/koszty z tytułu wyceny do wartość godziwej	-	-	-	-	-	-	-
Przychody/koszty z tytułu wyceny do wartość godziwej przeniesione z kapitału własnego	-	-	-	-	-	-	-
Przychody/koszty z tytułu odsetek	-	-	-	-339	-	-451	-790
Przychody z tytułu odsetek związane aktywami, które uległy utracie wartości	-	-	-	-	-	-	-
Utworzenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-54	-	-	-54
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	-	-	1 150	-	-	1 150
Zyski/straty z tytułu różnic kursowych	-	-	-	-	-	-	-
Zyski/straty ze zbycia instrumentów finansowych	-	-	-	-	-	-	-
Kwota przeniesiona z kapitałów własnych do rachunku zysków i strat z tytułu stosowania rachunkowości zabezpieczeń	-	-	-	-	-	-	-
Zysk /strata umowy cesji wierzytelności	-	-	1 618	-	-	-	1 618
Koszty z tytułu realizacji instrumentów pochodnych	-	-	-	-	-	-	-
Razem zysk/strata	-	-	1 618	757	-	-451	1 924

Nota 6. PODATEK DOCHODOWY I ODRO CZONY PODATEK DOCHODOWY

Podatek bieżący

Bieżący podatek dochodowy	31.12.2018	31.12.2017
Zysk przed opodatkowaniem	16 841	3 298
Przychody zwiększające podstawę do opodatkowania	26 928	27 678
Przychody wyłączone z opodatkowania	-19 132	-10 954
Koszty zmniejszające podstawę opodatkowania	-18 722	-18 744
Koszty niebędące kosztami uzyskania przychodów	3 912	3 074
Dochód do opodatkowania	9 827	4 352
Odliczenia od dochodu - darowizna, strata	119	253
Podstawa opodatkowania	9 708	4 099
Podatek dochodowy przy zastosowaniu stawki 19%	1 844	779
Prace B+R	0	0
Podatek dochodowy	1 844	0
Efektywna stawka podatku (udział podatku dochodowego w zysku przed opodatkowaniem)	11%	24%

Główne składniki obciążenia podatkowego za lata zakończone 31 grudnia 2018 i 2017

Podatek dochodowy wykazany w RZiS	31.12.2018	31.12.2017
Bieżący podatek dochodowy	1 844	779
Dotyczący roku obrotowego	1 844	779
Korekty dotyczące lat ubiegłych	-	-
Odroczony podatek dochodowy	10	167
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	10	167
Związany z obniżeniem stawek podatku dochodowego	-	-
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	1 854	946

Wykazany w rachunku zysków i strat podatek odroczony stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresów sprawozdawczych.

W okresie sprawozdawczym nie istniały transakcje, dla których efekt podatkowy został rozpoznany w kapitałach własnych.

Część bieżąca podatku dochodowego ustalona została według stawki równej 19% dla podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym. Podatek dotyczący zagranicznych jurysdykcji podatkowych nie występuje.

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Ujemne różnice przejściowe będące podstawą do tworzenia aktywa z tytułu podatku odroczonego	31.12.2017	zwiększenia	wykorzystanie	zmniejszenia	31.12.2018
Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	37	92	-	-	129
Rezerwa na pozostałe świadczenia pracownicze	-	-	-	-	-
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	419	63	326	-	157
Ujemne różnice kursowe	-	-	-	-	-
Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne płatne w następnych okresach	472	368	473	-	366
Straty możliwe do odliczenia od przyszłych dochodów do opodatkowania	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące udziały w innych jednostkach	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące zapasy	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące należności	609	869	-	464	1 014
rezerwy na zobowiązania handlowe	2 458	20 143	18 331	1 728	2 543
Pozostałe rezerwy	96	558	48	68	538
Suma ujemnych różnic przejściowych	4 091	22 093	19 178	2 260	4 747
stawka podatkowa	19%	19%	19%	19%	19%
Aktywa z tytułu odroczonego podatku	777	4 199	3 644	429	902
Dodatnie różnice przejściowe będące podstawą do tworzenia rezerwy z tytułu podatku odroczonego	31.12.2017	zwiększenia	wykorzystanie	zmniejszenia	31.12.2018
Przyspieszona amortyzacja podatkowa	785	782	-	785	782
Przeszacowanie nieruchomości inwestycyjnych do wartości godziwej	-	-	-	-	-
Przeszacowanie aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do wartości godziwej	-	-	-	-	-
Dodatnie różnice kursowe	-	-	-	-	-
odsetki od udzielonych pożyczek wycena bilansowa	534	173	-	534	173
różnica w amortyzacji leasingów	634	242	-	634	242
Przychody na przełomie okresu	3 432	8 842	-	4 526	7 749
Inne wydatki rozliczane w bieżącym roku	-	4 860	-	-	4 860
Suma dodatnich różnic przejściowych	5 385	14 899	-	6 479	13 805
stawka podatkowa	19%	19%	19%	19%	19%
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego na koniec okresu:	1 024	2 831	-	1 232	2 623

Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego

Wyszczególnienie	31.12.2017	zwiększenia	wykorzystanie	zmniejszenia	31.12.2018
Aktywo z tytułu podatku odroczonego	777	4 198	3 644	429	903
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność kontynuowana	1 024	2 831	-	1 232	2 623
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego – działalność zaniechana	-	-	-	-	-
Aktywa/Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	- 247	1 367	3 644	- 803	- 1 720

Nota 7. DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

W roku obrotowym 2018 nie miało miejsca zaniechanie działalności w żadnym z obszarów działalności Spółki.

Nota 8. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres sprawozdawczy przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Zysk netto z działalności kontynuowanej	14 987	2 352
Strata na działalności zaniechanej	-	-
Zysk wykazany dla potrzeb wyliczenia wartości podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję	14 987	2 352
Efekt rozwodnienia:	-	-
- odsetki od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe	-	-
- odsetki od obligacji zamiennych na akcje	-	-
- instrument rozwadniający zysk	-	-
Zysk wykazany dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku przypadającego na jedną akcję	14 987	2 352

Liczba wyemitowanych akcji

wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Średnia ważona liczba akcji wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości podstawowego zysku na jedną akcję w szt.	12 000 000	12 000 000
Efekt rozwodnienia liczby akcji zwykłych		
- opcje na akcje		
- obligacje zamienne na akcje		
- instrumenty rozwadniający zysk		
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykazana dla potrzeb wyliczenia wartości rozwodnionego zysku na jedną akcję w szt.	12 000 000	12 000 000

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne inne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

Nota 9. DYWIDENDY ZAPROPONOWANE LUB UCHWALONE DO DNIA ZATWIERDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

W dniu 23 maja 2018 roku została podjęta uchwała dotycząca zmiany dotychczasowej polityki dywidendy w ten sposób, że Zarząd Spółki VOTUM S.A. z siedzibą we Wrocławiu będzie rekomendował w zależności od bieżącej sytuacji gospodarczej i ekonomicznej Spółki:

- a) wypłatę zysku netto dla akcjonariuszy w formie dywidendy lub nabycia akcji własnych w wyniku oferty skierowanej do wszystkich akcjonariuszy (buy-back) w następujący sposób:
- (i) jeżeli VOTUM S.A. osiągnie zysk netto w wysokości nieprzekraczającej kwoty 9 mln zł (słownie: dziewięć milionów złotych) wartość środków przeznaczonych na wypłatę dywidendy lub buy-back wyniesie 100% (słownie: sto procent) zysku netto,
  - (ii) jeżeli VOTUM S.A. osiągnie zysk netto powyżej kwoty 9 mln zł (słownie: dziewięć milionów złotych) wartość środków przeznaczonych na wypłatę dywidendy lub buy-back wyniesie 9 mln zł (słownie: dziewięć milionów złotych) oraz 50% (słownie: pięćdziesiąt procent) kwoty nadwyżki ponad kwotę 9 mln zł (słownie: dziewięć milionów złotych) zysku netto,
  - (iii) rekomendowana wartość środków przeznaczonych na dywidendę lub nabycie akcji własnych nie może być wyższa od zysku netto Grupy Kapitałowej VOTUM przyporządkowanej podmiotowi dominującemu,
  - (iv) metoda obliczeniowa ostatecznej wartości dywidendy przewidzianej do wypłaty będzie polegała na przeliczeniu dywidendy na kwotę przypadającą na 1 akcję i zaokrągleniu wyniku w dół do pełnych groszy,
  - (v) metoda obliczeniowa ostatecznej wartości środków przeznaczonych na nabycie akcji własnych w wyniku oferty skierowanej do wszystkich akcjonariuszy (buy-back) będzie analogiczna do metody obliczenia wartości środków przeznaczonych na dywidendę,
- b) przeznaczenie całego lub części zysku netto na kapitał rezerwowy utworzony z przeznaczeniem na wypłatę dywidendy.

Polityka wypłaty dywidendy będzie dotyczyć zysków netto wypracowanych odpowiednio w 2016, 2017 i 2018 roku.

Dnia 23 maja 2018 Zarząd podjął uchwałę w sprawie przedłożenia Radzie Nadzorczej do zaopiniowania wniosku w sprawie podziału zysku w kwocie netto 2.352.004,84 zł (słownie: dwa miliony trzysta pięćdziesiąt dwa tysiące cztery złote osiemdziesiąt cztery grosze), wypracowanego w okresie od dnia 01.01.2017 r. do dnia 31.12.2017 r.

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

W dniu 29 czerwca 2018 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie VOTUM S.A. podjęło Uchwałę nr 8 w sprawie przeznaczenia wyniku finansowego Spółki za rok 2017, zgodnie z którą Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy postanowiło przeznaczyć zysk Spółki za rok obrotowy 2017 w kwocie netto 2 352 004,84 zł (słownie: dwa miliony trzysta pięćdziesiąt dwa tysiące cztery złote osiemdziesiąt cztery grosze) wypracowany w okresie od dnia 01.01.2017 r. do dnia 31.12.2017 r., na kapitał rezerwowý utworzony z przeznaczeniem na wypłatę dywidendy.

	Dywidenda z akcji zwykłych			Zaliczka na dywidendę		
	Data wypłaty	wartość w zł	Wartość na 1 akcję	Data wypłaty	wartość w zł	Wartość na 1 akcję
wynik roku 2017	-	-	-	-	-	-
wynik roku 2016	w II transzach: 25.07.2017 wypłata 0,33zł i 25.10.2017 wypłata 0,34zł	8 040 000	0,67 zł	-	-	-

Liczba uprawnionych akcji do dywidendy 12 000 000 sztuk.

Nota 10. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Struktura własnościowa

struktura własnościowa - wartości netto	31.12.2018	31.12.2017
Własne	10 587	11 289
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu itp..	1 040	1 547
razem	11 627	12 836

Rzeczowe aktywa trwałe, do których tytuł prawny podlega ograniczeniom oraz stanowiące zabezpieczenie zobowiązań:

tytuł zobowiązania / ograniczenia w dysponowaniu	31.12.2018	31.12.2017
stanowiące zabezpieczenie kredytów i pożyczek własnych	10 060	10 209
stanowiące zabezpieczenie kredytów i pożyczek obcych	-	-
stanowiące zabezpieczenie innych zobowiązań	-	-
użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego	1 040	1 547
Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych podlegających ograniczeniu w dysponowaniu lub stanowiących zabezpieczenie	11 100	11 757

Budynek biurowy przy ul. Wyścigowej ujęty w pozycji rzeczowych aktywów trwałych stanowi zabezpieczenie zobowiązań dwóch kredytów:

- Kredytu inwestycyjnego na kwotę 9 350 000 PLN. Oprocentowanie kredytu oparte jest o stawkę WIBOR dla trzymiesięcznych depozytów międzybankowych powiększone o marżę Banku w wysokości 2%. Kredyt został udzielony na okres do dnia 5 marca 2026 roku.
- Kredytu obrotowego na kwotę 8 000 000 PLN. Oprocentowanie kredytu oparte jest o stawkę WIBOR dla trzymiesięcznych depozytów międzybankowych powiększone o marżę Banku w wysokości 1,8%. Kredyt został udzielony na okres do dnia 31 marca 2020 roku.

Jako zabezpieczenie powyższych zobowiązań została przyjęta hipoteka umowna do kwoty 16 500 000 PLN na w/w nieruchomości.

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 1.01.2018 - 31.12.2018

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2018 roku	582	10 498	2 710	2 617	566	-	16 973
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	280	94	-	-	374
- nabycia środków trwałych	-	-	78	-	-	-	78
- wytworzenia we własnym zakresie środków trwałych	-	-	-	-	-	-	-
- połączenia jednostek gospodarczych	-	-	-	-	-	-	-
- zawartych umów leasingu	-	-	202	94	-	-	296
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- otrzymanie aportu	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	65	1 684	60	-	1 809
- zbycia	-	-	65	1 682	60	-	1 807
- likwidacji	-	-	-	-	-	-	-
- sprzedaży spółki zależnej	-	-	-	-	-	-	-
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- wniesienia aportu	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	2	-	-	2
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2018 roku	582	10 498	2 925	1 027	506	-	15 538
Umorzenie na dzień 01.01.2018 roku	-	288	2 198	1 114	537	-	4 137
Zwiększenia, z tytułu:	-	150	371	401	18	-	940
- amortyzacji	-	150	371	401	18	-	940
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	59	1 048	59	-	1 166
- likwidacji	-	-	-	-	-	-	-
- sprzedaży	-	-	59	1 046	59	-	1 164
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	2	-	-	2
Umorzenie na dzień 31.12.2018 roku	-	438	2 510	467	496	-	3 911
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2018 roku	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
- utraty wartości	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
- odwrócenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	-
- likwidacji lub sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2018 roku	-	-	-	-	-	-	-
- Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdania	-	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2018 roku	582	10 060	415	560	10	-	11 627

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Zmiany środków trwałych (wg grup rodzajowych) – za okres 1.01.2017 - 31.12.2017 r.

Wyszczególnienie	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2017 roku	582	10 498	2 903	2 933	596	47	17 559
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	532	476	7	-	1 015
- nabycia środków trwałych	-	-	396	-	7	-	403
- wytworzenia we własnym zakresie środków trwałych	-	-	-	-	-	-	-
- połączenia jednostek gospodarczych	-	-	-	-	-	-	-
- zawartych umów leasingu	-	-	136	476	-	-	612
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- otrzymanie aportu	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	725	792	38	47	1 602
- zbycia	-	-	1	792	-	-	793
- likwidacji	-	-	724	-	38	-	762
- sprzedaży spółki zależnej	-	-	-	-	-	-	-
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- wniesienia aportu	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	47	47
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2017 roku	582	10 498	2 710	2 617	565	-	16 972
Umorzenie na dzień 01.01.2017 roku	-	139	2 453	1 244	544	-	4 380
Zwiększenia, z tytułu:	-	150	466	575	30	-	1 221
- amortyzacji	-	150	466	575	30	-	1 221
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	721	706	38	-	1 465
- likwidacji	-	-	721	-	38	-	759
- sprzedaży	-	-	-	703	-	-	703
- przeszacowania	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	3	-	-	3
Umorzenie na dzień 31.12.2017 roku	-	289	2 198	1 113	536	-	4 136
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2017 roku	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
- utraty wartości	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
- odwrócenie odpisów aktualizujących	-	-	-	-	-	-	-
- likwidacji lub sprzedaży	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2017 roku	-	-	-	-	-	-	-
- Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdania	-	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017 roku	582	10 209	512	1 504	29	-	12 836

Środki trwałe w budowie

Nie wystąpiły.

Istotne transakcje nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych

W okresie sprawozdawczym w Spółce nie dokonano istotnych transakcji nabycia rzeczowych aktywów trwałych.

Leasingowane środki trwałe

Środki trwałe	31.12.2018			31.12.2017		
	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto	Wartość brutto	Umorzenie	Wartość netto
Grunty	-	-	-	-	-	-
Budynki i budowle	-	-	-	-	-	-
Maszyny i urządzenia	338	142	195	286	192	94
Środki transportu	1 636	791	845	2 354	900	1 453
Pozostałe środki trwałe	-	-	-	-	-	-
Środki trwałe w budowie	-	-	-	-	-	-
Razem	1 974	934	1 040	2 640	1 092	1 547

Wartość bilansowa maszyn i urządzeń użytkowanych na dzień 31 grudnia 2018 roku na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu wynosi 195 tysięcy PLN (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 94 tysiące PLN). Wartość środków transportu użytkowanych na podstawie umów leasingu finansowego wynosi 845 tys. PLN (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 1 453 tysięcy PLN).

Odpisy aktualizujące rzeczowa aktywa trwałe z tytułu utraty wartości

Spółka nie dokonywała odpisów aktualizujących rzeczowych aktywów trwałych z tyt. utraty wartości w roku obrotowym oraz z w okresie porównywalnym.

Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Na dzień bilansowy pozycja nie wystąpiła.

Planowane nakłady inwestycyjne na rok 2019

Planowane wydatki inwestycyjne w roku 2019 związane są głównie z wymianą sprzętu komputerowego oraz utrzymaniem, sprawnym funkcjonowaniem serwerów i sieci komputerowej oraz modernizacją systemów służących do obsługi spraw i komunikacji z klientami a także współpracownikami Spółki.

Kwoty zobowiązań poczynionych na rzecz dokonanych zakupów rzeczowych aktywów trwałych

W okresie sprawozdawczym w Spółce nie poczyniono zobowiązań związanych z nabyciem środków trwałych.

Nota 11. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.2018-31.12.2018

Wyszczególnienie	Koszty prac rozwojowych ¹	Znaki towarowe ²	Patenty i licencje ²	Oprogramowanie komputerowe ²	Inne ²	Wartości niematerialne w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2018 roku	-	-	-	2 249	5	-	2 254
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	140	-	-	140
- nabycia	-	-	-	140	-	-	140
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
- zbycia	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2018 roku	-	-	-	2 389	5	-	2 394
Umorzenie na dzień 01.01.2018 roku	-	-	-	1 663	5	-	1 668
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	312	-	-	312
- amortyzacji	-	-	-	312	-	-	312
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	-	-	-	-
- likwidacji	-	-	-	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Umorzenie na dzień 31.12.2018 roku	-	-	-	1 975	5	-	1 980
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2018 roku	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2018 roku	-	-	-	-	-	-	-
- Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdania	-	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2018 r. roku	-	-	-	414	-	-	414

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Zmiany wartości niematerialnych (wg grup rodzajowych) – za okres 01.01.2017-31.12.2017 r.

Wyszczególnienie	Koszty prac rozwojowych ¹	Znaki towarowe ²	Patenty i licencje ²	Oprogramowanie komputerowe ²	Inne ²	Wartości niematerialne w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na dzień 01.01.2017 roku	-	-	-	1 993	5	-	1 998
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	260	-	-	260
- nabycia	-	-	-	260	-	-	260
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	5	-	-	5
- zbycia	-	-	-	5	-	-	5
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa brutto na dzień 31.12.2017 roku	-	-	-	2 248	5	-	2 253
Umorzenie na dzień 01.01.2017 roku	-	-	-	1 344	5	-	1 349
Zwiększenia, z tytułu:	-	-	-	324	-	-	324
- amortyzacji	-	-	-	324	-	-	324
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-	-	5	-	-	5
- likwidacji	-	-	-	5	-	-	5
- inne	-	-	-	-	-	-	-
Umorzenie na dzień 31.12.2017 roku	-	-	-	1 663	5	-	1 668
Odpisy aktualizujące na dzień 01.01.2017 roku	-	-	-	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące na dzień 31.12.2017 roku	-	-	-	-	-	-	-
- Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdania	-	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2017 roku	-	-	-	585	-	-	585

¹ Wytworzone we własnym zakresie,

² Zakupione

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości w okresie od 01.01.2018 – 31.12.2018 r.

Spółka nie dokonywała odpisów aktualizujących wartości niematerialnych w roku obrotowym oraz z w okresie porównywalnym.

Struktura własności

struktura własnościowa wartości niematerialnych - wartości netto	31.12.2018	31.12.2017
Własne	414	585
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu itp..	-	-
razem	414	585

Nota 12. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH PODPORZĄDKOWANYCH

Inwestycje w jednostkach podporządkowanych wycenianych wg ceny nabycia

udziały w jednostkach podporządkowanych wycenianych wg ceny nabycia	31.12.2018	31.12.2017
jednostek zależnych	13 101	9 885
jednostek współzależnych	-	-
jednostek stowarzyszonych	-	-
Razem	13 101	9 885

W dniu 6 lutego 2018 r. Zarząd VOTUM S.A. podpisał umowę nabycia 12% udziałów w Spółce Law Stream Sp. z o.o. (dawniej Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych Sp. z o.o za cenę 100 zł od osoby fizycznej. Tym samym VOTUM S.A. zwiększyła ilość posiadanych udziałów w tej Spółce do 100%.

W dniu 30 maja 2018 r. Spółka nabyła prawo własności 100% udziałów w Redeem sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu za cenę 2 370 000 zł od DSA Financial Group S.A. we Wrocławiu.

W dniu 4 czerwca 2018 r. Zarząd VOTUM S.A. podpisał umowę nabycia 10% akcji w Spółce Dopłaty Powypadkowe S.A. (dawniej Votum Connect S.A.) za cenę 10 000 zł od osoby fizycznej. Wartość nominalna akcji wynosi 10 000 zł. Tym samym VOTUM S.A. zwiększyła udział posiadanych akcji w tej spółce do 100%.

W dniu 7 czerwca 2018 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Dopłaty Powypadkowe S.A. (dawniej : Votum Connect S.A.), spółki zależnej od Emitenta, podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki o kwotę 470 000 zł, do wysokości 570 000 zł, w drodze emisji 470 000 nowych akcji imiennych. Wszystkie akcje nowej serii objął dotychczasowy akcjonariusz, czyli VOTUM S.A. Podwyższenie kapitału zakładowego nastąpiło w dniu 2 sierpnia 2018 r. (z chwilą wpisu do rejestru przedsiębiorców KRS).

W dniu 7 czerwca 2018 r. Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki Law Stream sp. z o.o (dawniej: Biuro Ogólnopolskich Badań Ankieterów Terenowych), spółki zależnej od Emitenta, podjęło uchwałę w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego spółki o kwotę 220 000 zł, do wysokości 303 300 zł, poprzez ustanowienie 2 200 nowych udziałów o wartości nominalnej po 100 zł każdy. Nowo ustanowione udziały zostały objęte przez VOTUM S.A. w całości w zamian za wkłady pieniężne w wysokości po 100 zł za każdy udział. Podwyższenie kapitału zakładowego nastąpiło w dniu 8 sierpnia 2018 r. (z chwilą wpisu do rejestru przedsiębiorców KRS).

W dniu 14 sierpnia 2018 r. spółka VOTUM S.A. zawarła ze spółką Directinfo sp. z o.o. z siedzibą w Ostrowie Wielkopolskim umowę sprzedaży 45% udziałów w Law Stream sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu za cenę 136 500 zł. Wartość nominalna udziałów wynosi 136 500 zł. Tym samym VOTUM S.A. zmniejszyła ilość posiadanych udziałów w tej spółce do 55%.

W dniu 25 października 2018 r. Zarząd VOTUM S.A. podpisał umowę nabycia 1% udziałów w Kancelarii Prawnej VIDSHKODUVANNYA sp. z o.o. z siedzibą we Lwowie za cenę 2 679,78 zł od osoby fizycznej. Tym samym VOTUM S.A. zwiększyła ilość posiadanych udziałów w tej Spółce do 100%.

Zmiana stanu inwestycji w jednostkach zależnych

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Jednostki powiązane		
Stan na początek okresu	9 885	9 746
Zwiększenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	3 323	265
- połączenia jednostek gospodarczych	-	-
- zakupu jednostki	2 633	265
- reklasyfikacja	-	-
- podwyższenia kapitału	690	-
Zmniejszenia w okresie sprawozdawczym, z tytułu:	107	126
- sprzedaż jednostki zależnej	107	126
- reklasyfikacja	-	-
- obniżenia kapitału w jednostce zależnej	-	-
- odpisy aktualizujące wartość udziałów	-	-
Stan na koniec okresu	13 101	9 885

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Inwestycje w jednostkach zależnych na dzień 31.12.2018 r.

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Wartość udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość	Wartość bilansowa udziałów	Procent posiadanych udziałów	Procent posiadanych głosów	Metoda konsolidacji
PCRF Votum S.A.	4 860	-	4 860	96	96	pełna
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych Andrzej Łebek i Wspólnicy spółka komandytowa	3 153	-	3 153	98	98	pełna
Votum Centrum Odszkodnień a.s. z siedzibą w Brnie, Czechy	1 503	-	1 503	100	100	pełna
PCRF Votum S.A. Spółka komandytowa	1	-	1	1	1	pełna
Dopłaty Powypadkowe S.A.	610		610	100	100	pełna
Vidshkoduvannya sp. z o.o.	200		200	100	100	pełna
Law Stream sp. z o.o.	167		167	55	55	pełna
Biuro Espertyz Procesowych Sp. z o.o.	42		42	85	85	pełna
Robin Lawyers S.A.	10		10	100	100	pełna
Centrum Medycznej Oświaty s.p. z o.o.	140		140	55	55	pełna
Redeem Sp. o.o.	2 370		2 370	100	100	pełna
Votum Odszkodowania S.A.	250		250	100	100	pełna

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Kapitał własny	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały	Zysk / strata netto	Wartość aktywów	Aktywa trwałe	Aktywa obrotowe	Wartość zobowiązań	Wartość przychodów
PCRF Votum S.A.	5 000		479	12 425	12 370	55	7 934	1 269
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych Andrzej Łebek i Wspólnicy spółka komandytowa	66		7 346	8 375	499	7 876	2 362	23 157
Votum Centrum Odszkodnieni a.s. z siedzibą w Brnie, Czechy	830		582	2 569	243	2 327	1 121	6 469
PCRF Votum S.A. Spółka komandytowa	100		144	1 340	231	1 108	1 146	10 993
Dopłaty Powypadkowe S.A.	570		42	941	23	919	563	709
Vidshkoduvannya sp. z o.o.	5		137	66	17	49	328	544
Law Stream sp. z o.o.	303		- 3	60	46	13	22	58
Biuro Espertyz Procesowych Sp. z o.o.	50		190	293	3	290	109	1 386
Robin Lawyers S.A.	4 770		- 259	1 676	685	990	1 879	1 627
Centrum Medycznej Oświaty s.p. z o.o.	62		- 1	23	9	14	4	112
Redeem Sp. z o.o.	1 000		409	1 231	83	1 148	875	888
Votum Odszkodowania S.A.	250		-	62	-	62	-	-

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Inwestycje w jednostkach zależnych na dzień 31.12.2017 r.

Nazwa spółki, forma prawna, miejscowość, w której mieści się siedziba zarządu	Wartość udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość	Wartość bilansowa udziałów	Procent posiadanych udziałów	Procent posiadanych głosów	Metoda konsolidacji
PCRf Votum S.A.	4 860	-	4 860	96	96	pełna
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych Andrzej Łebek i Wspólnicy spółka komandytowa	3 153	-	3 153	98	98	pełna
Votum Centrum Odszkodnieni a.s. z siedzibą w Brnie, Czechy	1 503	-	830	100	100	pełna
PCRf Votum S.A. Spółka komandytowa	1	-	1	1	1	pełna
VOTUM Connect S.A.	130		130	90	90	pełna
Vidshkoduvannya sp. z o.o.	197		197	99	99	pełna
BOBAT Sp. z o.o.	88		88	64	64	pełna
Biuro Ekspertyz Procesowych Sp. z o.o.	42		42	85	85	pełna
AutoVOTUM S.A.	10		10	100	100	pełna
Centrum Medycznej Oświaty s.p. z o.o.	140		140	55	55	pełna

Kapitał własny	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały	Zysk / strata netto	Wartość aktywów	Aktywa trwałe	Aktywa obrotowe	Wartość zobowiązań	Wartość przychodów
PCRf Votum S.A.	5 000		311	12 708	12 681	27	8 695	1 331
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych Andrzej Łebek i Wspólnicy spółka komandytowa	66		7 578	11 148	440	10 708	3 502	24 393
Votum Centrum Odszkodnieni a.s. z siedzibą w Brnie, Czechy	830		95	2 251	357	1 894	1 411	7 819
PCRf Votum S.A. Spółka komandytowa	100		583	939	40	899	581	8 198
VOTUM Connect S.A.	100		63	310	160	150	443	1 394
Vidshkoduvannya sp. z o.o.	5		- 223	15	6	9	398	193
BOBAT Sp. z o.o.	83		- 46	41	5	36	219	6
Biuro Ekspertyz Procesowych Sp. z o.o.	50		158	316	8	308	102	1 223
AutoVOTUM S.A.	4 770		41	3 921	2 935	986	3 865	754
Centrum Medycznej Oświaty sp. z o.o.	62		- 49	34	18	16	24	46

Inwestycje w jednostkach współzależnych i stowarzyszonych na dzień 31.12.2018r.

Na dzień bilansowy Spółka nie posiadała udziałów w jednostkach współzależnych i stowarzyszonych.

Nota 13. POZOSTAŁE AKTYWA TRWAŁE

Wyszczególnienie	31.12.2018	01.01.2017
Należności z tytułu zaliczek na środki trwałe w budowie	-	-
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	134	182
Kaucje gwarancyjne zdeponowane w banku	-	-
Pozostałe	-	-
Razem	134	182

Nota 14. AKTYWA FINANSOWE DOSTĘPNE DO SPRZEDAŻY

W 2018 aktywa wydatki na nabycie cesji wierzytelności zostały przekwalifikowane do aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik. W 2017 roku wydatki na nabycie cesji wierzytelności były prezentowane jako aktywa dostępne do sprzedaży

Nota 15. AKTYWA FINANSOWE WYCENIANE W WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ WYNIK FINANSOWY

Spółka posiada aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są to wydatki na nabycie cesji wierzytelności opisane w punkcie poniżej.

Nota 16. POZOSTAŁE AKTYWA FINANSOWE, WYDATKI NA NABYCIE CESJI WIERZYTELNOŚCI

Inwestycje długoterminowe	31.12.2018	31.12.2017
Pożyczki udzielone, w tym:	1 441	5 424
- dla Zarządu i Rady Nadzorczej	244	311
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności		
Instrumenty zabezpieczające wartość godziwą		
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne		
Należności leasingowe długoterminowe		
Należności długoterminowe pozostałe		
Inne	11 040	
Razem	12 481	5 424

W związku z zawarciem przez Zarząd VOTUM S.A. w okresie od 18 do 21 grudnia 2018 roku sześciu umów nabycia akcji spółki DSA Investment S.A. z siedzibą we Wrocławiu, VOTUM S.A. stała się właścicielem 100% akcji DSA Investment S.A. łączna cena sprzedaży 100% akcji w Spółce DSA Investment S.A. wyniosła 11 040 000,00 zł. W związku z faktem, że zgodnie z postanowieniami tych umów prawo własności 100% akcji DSA Investment S.A. i wszystkie związane z nimi prawa przeszły na VOTUM z dniem 1 stycznia 2019 r. wartość nabytych aktywów została zaprezentowana w bilansie na dzień 31.12.2018 w pozycji pozostałych aktywów finansowych.

Inwestycje krótkoterminowe	31.12.2018	31.12.2017
Pożyczki udzielone, w tym:	3 050	1 479
- dla Zarządu i Rady Nadzorczej	56	64
Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności		
Instrumenty zabezpieczające wartość godziwą		
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne		
Należności leasingowe krótkoterminowe		
Inne		
Razem	3 050	1 479

Należności długoterminowe

Spółka nie posiada należności długoterminowych.

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Udzielone pożyczki

Pożyczkobiorca	Wartość wg umowy	Wartość bilansowa netto	Odpis aktualizujący	Termin spłaty	Efektywna stopa procentowa	Zabezpieczenia
Dopłaty Powypadkowe S.A.	400	409	-	30.09.2019	WIBOR 1M + 2%	
LAW STREAM Sp. z o.o.	12	12	-	31.03.2019	WIBOR 1M + 2%	
PCRF Votum S.A.	50	50	-	31.10.2018	WIBOR 1M + 2%	
REDEEM Sp. z o.o.	780	795	-	30.06.2019	WIBOR 1M + 2%	
Ukraińsko-Polskie Centrum Rehabilitacji Votum Sp. z o.o.	360	386	-	30.09.2021	WIBOR 1M + 2%	
Kancelaria Prawna Vidshkoduvannya Sp. z o.o.	350	296	-	30.11.2019	WIBOR 1M + 2%	
PROTECTA Sp. z o.o.	1220	396	-	31.12.2018	WIBOR 1M + 2%	hipoteka na nieruchomości, weksel in blanco
Adamkiewicz Paweł - program menadżerski	150	117	-	31.08.2023	BRAK	weksel in blanco
Halaś Justyna - program menadżerski	100	78	-	31.08.2023	BRAK	weksel in blanco
Jankowski Kacper	50	43	-	31.07.2021	BRAK	weksel in blanco
Krupa Bartłomiej - program menadżerski	400	300	-	31.08.2023	BRAK	weksel in blanco
Osoba fizyczna - program menadżerski	150	119	-	31.08.2023	BRAK	weksel in blanco
Stanisławski Tomasz - program menadżerski	150	117	-	31.08.2023	BRAK	weksel in blanco
Szczygłowski Przemysław - program menadżerski	150	117	-	31.08.2023	BRAK	weksel in blanco
Osoba fizyczna - program menadżerski	150	119	-	31.08.2023	BRAK	weksel in blanco
Concierge sp. z o.o.	148	-	126	31.12.2016	WIBOR 1M + 2%	
osoba fizyczna	100	100	-	31.12.2020	WIBOR 1M + 2%	
osoba fizyczna	4	-	1	30.04.2012	WIBOR 1M + 1%	
osoba fizyczna	1	-	1	17.02.2013	WIBOR 1M + 1%	
osoba fizyczna	200	160	-	31.01.2024	WIBOR 1M + 2%	
osoba fizyczna	200	57	-	31.12.2019	WIBOR 1M + 2%	
osoba fizyczna	2	0	2	28.02.2014	WIBOR 1M + 1%	
osoba fizyczna	78	78	-	15.08.2019	WIBOR 1M + 2%	
osoba fizyczna	850	687	-	31.12.2021	WIBOR 1M + 2%	hipoteka na nieruchomości, weksel in blanco
osoba fizyczna	6	-	5	30.06.2013	WIBOR 1M + 1%	
osoba fizyczna	10	-	6	30.06.2018	WIBOR 1M + 2%	
osoba fizyczna	70	55	-	10.05.2019	WIBOR 1M + 2%	
	6141	4491	141			

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

01.01.2018-31.12.2018	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wg MSSF9- (poprzednio Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wg MSR 39)	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu wg MSSF9 (poprzednio Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wg MSR39)	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wg MSSF9 - (poprzednio Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wg MSR39)	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu wg MSSF9 (poprzednio Pożyczki udzielone i należności własne wg MSR 39)	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wg MSSF 9 (dawniej MSR 39)	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wg MSSF 9 (dawniej MSR 39)	Razem wycena instrumentów finansowych
Stan na początek okresu	-	-	10 953	6 902	-	14 633	32 488
Zwiększenia	-	-	13 643	1 931	-	296	15 870
Nabycie wierzytelności			13 643				
Zakup akcji	-	-	-	-	-	-	-
Udzielenie pożyczek	-	-	-	1 769	-	-	1 769
Kredyty i pożyczki	-	-	-	-	-	-	-
Odsetki naliczone wg efektywnej stopy procentowej	-	-	-	162	-	-	162
Wycena bilansowa odniesiona na kapitał	-	-	-	-	-	-	-
Odwrocenie odpisu aktualizującego pożyczki	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenie zobowiązań leasingowych	-	-	-	-	-	296	296
Zmniejszenia	-	-	10 285	4 342	-	1 668	16 295
Sprzedaż akcji	-	-	-	-	-	-	-
Spłata pożyczek udzielonych - kapitał	-	-	-	4 000	-	-	4 000
Spłata kredytów i pożyczek	-	-	-	-	-	936	936
Rozliczenie kosztu nabycia wierzytelności			9 958				
Odpisy z tytułu utraty wartości	-	-	327	190	-	-	137
Spłata pożyczek udzielonych -odsetki	-	-	-	532	-	-	532
Wycena bilansowa odniesiona w RZIS	-	-	-	-	-	31	31
Spłata zobowiązań leasingowych	-	-	-	-	-	701	701
Stan na koniec okresu	-	-	14 311	4 491	-	13 261	32 063

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

01.01.2017-31.12.2017	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wg. MSSF9-	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu wg. MSSF9	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wg. MSSF9 -	Aktywa finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu wg. MSSF9	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wg. MSSF 9 (dawniej MSR 39)	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu wg. MSSF9 (dawniej pozostałe zobowiązania finansowe wg. MSR 39)	Razem wycena instrumentów finansowych
	(poprzednio Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wg. MSR 39)	(poprzednio Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wg. MSR39)	(poprzednio Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wg. MSR39)	(poprzednio Pożyczki udzielone i należności własne wg. MSR 39)			
Stan na początek okresu	-	-	5 888	9 898	-	9 913	25 699
Zwiększenia	-	-	10 781	3 073	-	6 612	20 466
Nabycie wierzytelności			10 781				
Zakup akcji	-	-	-	-	-	-	-
Udzielenie pożyczek	-	-	-	2 802	-	-	2 802
Kredyty i pożyczki	-	-	-	-	-	6 000	6 000
Odsetki naliczone wg efektywnej stopy procentowej	-	-	-	271	-	-	271
Wycena bilansowa odniesiona na kapitał	-	-	-	-	-	-	-
Odwrocenie odpisu aktualizującego pożyczki	-	-	-	-	-	-	-
Zwiększenie zobowiązań leasingowych	-	-	-	-	-	612	612
Zmniejszenia	-	-	5 716	6 069	-	1 891	13 676
Sprzedaż akcji	-	-	-	-	-	-	-
Splata pożyczek udzielonych - kapitał	-	-	-	5 451	-	-	5 451
Splata kredytów i pożyczek	-	-	-	-	-	936	936
Rozliczenie kosztu nabycia wierzytelności	-	-	5 716	8	-	-	5 724
Odpisy z tytułu utraty wartości			-				
Splata pożyczek udzielonych -odsetki	-	-	-	610	-	-	610
Wycena bilansowa odniesiona w RZIS	-	-	-	-	-	-	-
Splata zobowiązań leasingowych	-	-	-	-	-	955	955
Stan na koniec okresu	-	-	10 953	6 902	-	14 634	32 489

Wydatki na nabycie cesji wierzytelności

Pozycja Wydatki na nabycie cesji wierzytelności obejmuje wydatki na nabycie wierzytelności w drodze cesji związane z projektem szkód rzeczowych oraz koszty dotyczące prowadzenia spraw w tym projekcie (opinie rzeczoznawców, opłaty sądowe). Wydatki są aktywowane w momencie poniesienia , natomiast obciążają koszty w momencie uzyskania przychodu. Spółka dokonuje okresowej oceny utraty wartości aktywa poprzez ocenę skuteczności zainwestowanych nakładów.

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Stan aktywowanych wydatków na początek okresu	10 953	5 888
zwiększenia	13 642	10 781
zmniejszenia w tym:	9 957	5 716
- wykorzystanie (rozliczenie kosztów po uzyskaniu przychodu)	9 957	5 716
Odpis aktualizujący	327	-
- zwiększenia	327	-
- zmniejszenia		
Stan aktywowanych wydatków na koniec okresu	14 311	10 953

Instrumenty zabezpieczające wartość godziwą

Spółka nie posiada instrumentów zabezpieczających wartość godziwą

Instrumenty pochodne zabezpieczające wartość godziwą

Spółka nie posiada instrumentów pochodnych zabezpieczających wartość godziwą

Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne

Spółka nie posiada instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne

Nota 17. ZAPASY

Zapasy wyceniane są według ceny nabycia lub kosztów wytworzenia nie wyższych od ich ceny sprzedaży netto możliwej do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość netto możliwa do uzyskania jest oszacowaną ceną sprzedaży dokonywanej w toku bieżącej działalności gospodarczej, pomniejszona o szacowane koszty wykończenia oraz koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku. Na dzień bilansowy Spółka w pozycji zapasów wykazuje koszt wytworzenia programu dedykowanego dla spółki zależnej oraz koszt wytworzenia programów tworzonych na potrzeby własne Spółki. Planowany termin zakończenia większości prac to grudzień bieżącego roku.

Nota 18. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU REALIZACJI USŁUG, AKTYWA Z TYTUŁU REALIZACJI UMÓW MSSF 15

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Należności z tytułu realizacji usług	7 645	10 055
- od jednostek powiązanych	273	148
- od pozostałych jednostek	7 372	9 577
- należności z tytułu zaliczek	3 810	5 465
- należności z tytułu przychodu ujętego memoriałowo	2 670	3 432
 Odpisy aktualizujące (wartość dodatnia)	 1 014	 759
Należności brutto	8 659	10 814

Wynagrodzenie Spółki za prowadzone sprawy ma charakter success fee, a zatem należność od Klienta za wykonaną usługę powstaje już po wpływie odszkodowania dla Klienta na rachunek Spółki. Przekazanie odszkodowania dla Klienta ma miejsce po potrąceniu należnego wynagrodzenia za wykonaną usługę. Taka konstrukcja rozliczeń minimalizuje ryzyko nieściągalnych należności. Jedynie w przypadku, gdy odszkodowanie wypłacane jest przez Ubezpieczyciela bezpośrednio do Klienta, zwiększa się ryzyko kredytowania należności. Na 31 grudnia 2018 roku należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 1 014 tysięcy PLN (2017: 759 tysięcy PLN) zostały uznane za nieściągalne i w związku z tym objęte odpisem. Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu realizacji usług

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Zmiana stanu odpisów aktualizujących od należności handlowych	31.12.2018	31.12.2017
Jednostki powiązane nie konsolidowane		
Jednostki powiązane		
Stan odpisów aktualizujących wartość należności na początek okresu	-	-
Zwiększenia, w tym:	-	-
- dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne	-	-
- dowiązanie odpisów w związku z umorzeniem układu	-	-
Zmniejszenia w tym:	-	-
- wykorzystanie odpisów aktualizujących	-	-
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	-	-
- zakończenie postępowań	-	-
Stan odpisów aktualizujących wartość należności na koniec okresu	-	-
Jednostki pozostałe		
Stan odpisów aktualizujących wartość należności na początek okresu	759	1 496
Zwiększenia, w tym:	719	259
- dokonanie odpisów na należności przeterminowane i sporne	719	259
- dowiązanie odpisów w związku z umorzeniem układu	-	-
Zmniejszenia w tym:	464	996
- wykorzystanie odpisów aktualizujących	464	996
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	-	-
- zakończenie postępowań	-	-
Stan odpisów aktualizujących wartość należności na koniec okresu	1 014	759
Stan odpisów aktualizujących wartość należności handlowych powiązanych i pozostałych na koniec okresu	1 014	759

Aktywa z tytułu realizacji umów MSSF 15

MSSF 15 został zastosowany po raz pierwszy dla sprawozdania za rok 2018. Aktywa z tytułu realizacji usług MSSF 15 obejmują należności wynikające z wyceny przychodów zgodnie z MSSF 15 oraz aktywowane do dnia wykonania usługi koszty odnoszące się bezpośrednio do umów z klientami. Są to głównie bezpośrednie koszty związane z obsługą sprawy sądowej klienta.

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa netto z tytułu realizacji umów MSSF 15	9 939	-
- od jednostek powiązanych	-	-
- od pozostałych jednostek, w tym:	9 939	-
- koszty opłat sądowych	4 860	-
- należności z tytułu przychodu ujętego MSSF15	5 079	-
	-	-
Odpisy aktualizujące (wartość dodatnia)	1 248	-
- koszty opłat sądowych	1 248	-
- należności z tytułu przychodu ujętego MSSF15	-	-
Należności brutto	11 187	-

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Zmiana stanu odpisów Aktywa z tytułu realizacji umów MSSF 15	31.12.2018	31.12.2017
Jednostki powiązane nie konsolidowane		
Jednostki powiązane		
Stan odpisów aktualizujących wartość aktywów na początek okresu	-	-
Zwiększenia, w tym:	-	-
- dokonanie odpisów na koszty opłat sądowych	-	-
- dokonanie odpisów na należności z tytułu przychodu ujętego MSSF15	-	-
Zmniejszenia w tym:	-	-
- wykorzystanie odpisów aktualizujących	-	-
- rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	-
- zakończenie postępowań	-	-
Stan odpisów aktualizujących wartość Aktywa z tytułu realizacji umów MSSF 15	-	-
Jednostki pozostałe		
Stan odpisów aktualizujących wartość aktywów na początek okresu	1 147	-
Zwiększenia, w tym:	101	-
- dokonanie odpisów na koszty opłat sądowych	101	-
- dokonanie odpisów na należności z tytułu przychodu ujętego MSSF15	-	-
Zmniejszenia w tym:	-	-
- wykorzystanie odpisów aktualizujących	-	-
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	-	-
- zakończenie postępowań	-	-
Stan odpisów aktualizujących wartość należności na koniec okresu	1 248	-
Stan odpisów aktualizujących wartość Aktywów z tytułu realizacji umów MSSF 15 j. powiązanych i pozostałych na koniec okresu	1 248	-

Wyszczególnienie Aktywa z tytułu realizacji umów MSSF 15	koszty opłat sądowych	należności z tytułu przychodu ujętego MSSF15	pozostałe	Ogółem
stan na 01.01.2018	5 216	3 646	-	8 862
Utworzone w ciągu roku obrotowego	892	2 527	-	3 419
Wykorzystane	-	1 094	-	1 094
Rozwiązane	-	-	-	-
stan na 31.12.2018	6 108	5 079	-	11 187
Stan odpisów aktualizujących wartość aktywów na 01.01.2018	1 147	-	-	1 147
Utworzone w ciągu roku	101	-	-	101
- odniesione na wynik bieżącego roku	101	-	-	101
- dokonanie odpisów na należności z tytułu przychodu ujętego MSSF15	-	-	-	-
Zmniejszenia w tym:	-	-	-	-
- wykorzystanie odpisów aktualizujących	-	-	-	-
- rozwiązanie odpisów aktualizujących w związku ze spłatą należności	-	-	-	-
- zakończenie postępowań	-	-	-	-
Stan odpisów aktualizujących wartość należności na 31.12.2018	1 248	-	-	1 248
Aktywa netto z tytułu realizacji umów MSSF 15	4 860	5 079	-	9 939
- długoterminowe	-	-	-	-
- krótkoterminowe	4 860	5 079	-	9 939

Z uwagi na przyjęty model ujmowania przychodów wg MSSF 15, ujawnione aktywa są ujmowane jako pozycje krótkoterminowe. Momentem ustalenia szacunkowego należnego wynagrodzenia jest wyrok sądu, który wysoce prawdopodobnie wysokość odszkodowania od podmiotu zobowiązanego oraz otrzymanie należnego wynagrodzenia w ciągu najbliższych 12 miesięcy.

Nota 19. POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Należności pozostałe	1 845	1 605
- od jednostek powiązanych	0	-
- od pozostałych jednostek	1 845	1 605
Odpisy aktualizujące (wartość dodatnia)	-	-
Należności brutto	1 845	1 605

Pozostałe należności skierowane na drogę postępowania sądowego.
Nie dotyczy.

Nota 20. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
- ubezpieczenia majątkowe	27	67
- prenumerata czasopism	4	1
- koszty usług obcych	187	212
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów:	218	280

Nota 21. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	31.12.2018	31.12.2017
Środki pieniężne kasie i na rachunkach bankowych:	4 292	136
kasa krajowych środków pieniężnych	25	11
Bieżące rachunki bankowe	4 267	125
Inne środki pieniężne:	-	-
Środki pieniężne w drodze	-	-
Lokaty overnight	-	-
Lokaty krótkoterminowe o terminie realizacji do 3 m-cy	-	-
Naliczone odsetki od lokat krótkoterminowych o okresie realizacji do 3 m-cy	-	-
Inne aktywa pieniężne:	-	-
Środki pieniężne w banku i w kasie przypisane działalności zaniechanej	-	-
Razem	4 292	136

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do sześciu miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych. Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosi 4 292 tys. PLN (31 grudnia 2017 roku: 136 tys. PLN).

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka dysponowała niewykorzystanymi środkami wynikającymi z umowy o kredyt w rachunku bieżącym w wysokości 1 000 tys. PLN (31 grudnia 2017 roku: 1 000 tys. PLN), w odniesieniu, do których wszystkie warunki zawieszające zostały spełnione.

Środki pieniężne do dyspozycji jednostki, nie wykazywane w pozycji bilansowej	31.12.2018	31.12.2017
Środki pieniężne ZFŚS	51	28
Dostępne, niewykorzystane środki pieniężne w ramach kredytu w rachunku bieżącym	1 000	1 000
Razem	1 051	1 028

Nota 22. KAPITAŁ ZAKŁADOWY

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Liczba akcji	12 000 000	12 000 000
Wartość nominalna akcji	0,10	0,10
Kapitał zakładowy	1 200 000	1 200 000

Kapitał zakładowy – struktura

Seria/emisja rodzaj akcji	rodzaj uprzywilejowani a akcji	rodzaj ograniczenia praw do akcji	liczba akcji	wartość jednostkowa	wartość serii wg wartości nominalnej	sposób pokrycia	data rejestracji
Seria A	brak	brak	10 000 000	0,10	1 000 000	gotówka	
Seria B	brak	brak	2 000 000	0,10	200 000	gotówka	

Zmiana stanu kapitału zakładowego

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2017
Kapitał na początek okresu	1 200 000	1 200 000
Zwiększenia, z tytułu:	-	-
-podwyższenie kapitału zakładowego	-	-
Zmniejszenia, z tytułu:	-	-
- hiperinflacja	-	-
Kapitał na koniec okresu	1 200 000	1 200 000

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 0,10 PLN i zostały w pełni opłacone.

Nota 23. KAPITAŁ ZAPASOWY

Kapitał zapasowy został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną w kwocie 6 488 tys. PLN, która została pomniejszona o koszty emisji akcji ujęte jako zmniejszenie kapitału zapasowego w kwocie 786 tys. PLN. Ponadto kapitał zapasowy powstał z ustawowych odpisów z zysków generowanych w poprzednich latach obrotowych w kwocie 491 tys. PLN, a także z nadwyżek z podziału zysku ponad wymagany ustawowo odpis w kwocie 11 111 tys. PLN.

Nota 24. AKCJE WŁASNE

Spółka w bieżącym okresie oraz w okresie porównywalnym nie posiadała akcji własnych.

Nota 25. POZOSTAŁE KAPITAŁY

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Kapitał zapasowy	17 304	17 271
Kapitał z aktualizacji wyceny	-	-
Pozostały kapitał rezerwowy	2 352	-
Razem, w tym:	19 656	17 271

Nota 26. NIEPODZIELONY WYNIK FINANSOWY

Pozycja zawiera ujawnienia związane z zastosowaniem po raz pierwszy MSSF 15 i MSSF 9 w części odniesionej na wynik lat ubiegłych.

Nota 27. KREDYTY I POŻYCZKI

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

	31.12.2018	31.12.2017
Kredyty w rachunku bieżącym	-	-
Kredyty bankowe	12 776	8 648
Pożyczki		-
- od Zarządu i Rady Nadzorczej		-
Suma kredytów i pożyczek, w tym:	12 776	8 648
- długoterminowe	9 840	7 712
- krótkoterminowe	2 936	936

	31.12.2018	31.12.2017
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	2 936	936
Kredyty i pożyczki długoterminowe	9 840	7 712
- płatne powyżej 1 roku do 3 lat	6 808	2 808
- płatne powyżej 3 lat do 5 lat	2 808	1 782
- płatne powyżej 5 lat	224	3 122
Kredyty i pożyczki razem	12 776	8 648

Nazwa banku/ pożyczkodawcy i rodzaj kredytu/pożyczki	Kwota kredytu/pożyczki wg umowy [tys. PLN]	Kwota pozostała do spłaty [tys. PLN]	Efektywna stopa procentowa %	Termin spłaty	Zabezpieczenia
ING Bank Śląski S.A. kredyt na finansowanie inwestycji	9 350	6 776	WIBOR 3M+2,0%	05.03.2026	Hipoteka kaucyjna na nieruchomości
ING Bank Śląski S.A. kredyt obrotowy	8 000	6 000	WIBOR 3M+1,8%	31.03.2020	Hipoteka kaucyjna na nieruchomości
ING Bank Śląski S.A. kredyt w rachunku bieżącym	1 000	-	WIBOR 1M+0,95%	-	-
Razem	15 350	13 712	-	-	-

W Spółce na dzień bilansowy figurują następujące zobowiązania kredytowe :

- Kredyt inwestycyjny na kwotę 9 350 000 PLN. Oprocentowanie kredytu oparte jest o stawkę WIBOR dla trzymiesięcznych depozytów międzybankowych powiększone o marżę Banku w wysokości 2%. Kredyt został udzielony na okres do dnia 5 marca 2026 roku.
- Kredyt obrotowy na kwotę 6 000 000 PLN. Oprocentowanie kredytu oparte jest o stawkę WIBOR dla trzymiesięcznych depozytów międzybankowych powiększone o marżę Banku w wysokości 1,8%. Kredyt został udzielony na okres do dnia 31 marca 2020 roku.

Jako zabezpieczenie powyższych zobowiązań została przyjęta hipoteka umowna do kwoty 16 500 000 PLN na nieruchomości wraz z budynkiem na niej posadowionym oraz cesja na rzecz banku praw z polisy ubezpieczeniowej przedmiotu zabezpieczenia.

Nota 28. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
zobowiązania leasingowe	485	921
obligacje	-	-
zobowiązania wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-
Instrumenty zabezpieczające wartość godziwą	-	-
Instrumenty zabezpieczające przepływy pieniężne	-	-
Inne	-	-
Razem, w tym:	485	921
- długoterminowe	148	284
- krótkoterminowe	337	637

Zobowiązania leasingowe

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania leasingowe krótkoterminowe	337	637
Zobowiązania leasingowe długoterminowe, w tym:	148	284
- od roku do pięciu lat	148	284
- powyżej pięciu lat	-	-
Zobowiązania leasingowe razem	485	921

Obligacje

Spółka nie emitowała obligacji.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Spółka nie posiada zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Nota 29. INNE ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

W pozycji wskazano kwoty do zapłaty przekraczające okres najbliższych 12 miesięcy z tytułu nabycia udziałów w DSA Investment Sp. z o.o. Całkowita cena wynikająca z umów nabycia udziałów zostanie zapłacona do 31.07.2020 roku.

Nota 30. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU REALIZACJI USŁUG

Zobowiązania z tytułu realizacji usług oraz zobowiązania handlowe

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania	14 449	13 946
- od jednostek powiązanych	4 889	5 199
- od pozostałych jednostek	9 560	8 747
Zobowiązania brutto	14 449	13 946

Zobowiązania z tytułu realizacji usług oraz zobowiązania handlowe – struktura przeterminowania

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowanie w dniach				
			< 60 dni	61 – 90 dni	91 – 180 dni	181 – 360 dni	>360 dni
Jednostki powiązane							
zobowiązania brutto	4889	4889	-	-	-	-	-
zobowiązania netto	4889	4889	-	-	-	-	-
Jednostki pozostałe							
zobowiązania brutto	9560	9560	-	-	-	-	-
zobowiązania netto	9560	9560	-	-	-	-	-
Ogółem							
zobowiązania brutto	14 449	14 449	-	-	-	-	-
zobowiązania netto	14 449	14 449	-	-	-	-	-

Zobowiązania z tytułu realizacji usług obejmują kwoty odszkodowań, jakie VOTUM S.A. jest zobowiązane przekazać swoim klientom po potrąceniu należnego Spółce wynagrodzenia.

Nota 31. POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania z tytułu pozostałych podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych	1 040	1 235
<i>Podatek VAT</i>	602	433
<i>Podatek zryczałtowany u źródła</i>	-	-
<i>Podatek dochodowy od osób fizycznych</i>	165	221
<i>Składki na ubezpieczenie (ZUS)</i>	260	562
<i>Oplaty celne</i>	-	-
<i>Akcyza</i>	-	-
<i>Pozostałe</i>	13	18
Pozostałe zobowiązania	7 443	652
<i>Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń</i>	487	644
<i>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych</i>	6 807	-
<i>Zobowiązania wobec wspólnego przedsięwzięcia</i>	-	-
<i>Inne zobowiązania</i>	149	8
<i>Rozliczenia międzyokresowe bierne</i>	-	-
Razem inne zobowiązania	8 483	1 887

Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe (uwzględniające podatek dochodowy od osób prawnych) – struktura przeterminowania

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowanie w dniach				
			< 60 dni	61 – 90 dni	91 – 180 dni	181 – 360 dni	> 360 dni
Jednostki powiązane							
zobowiązania brutto	6 807	6 807	-	-	-	-	-
zobowiązania netto	6 807	6 807	-	-	-	-	-
Jednostki pozostałe							
zobowiązania brutto	1841	1841	-	-	-	-	-
zobowiązania netto	1841	1841	-	-	-	-	-
Ogółem							
zobowiązania brutto	8 648	8 648	-	-	-	-	-
zobowiązania netto	8 648	8 648	-	-	-	-	-

Nota 32. MAJĄTEK SOCJALNY ORAZ ZOBOWIĄZANIA ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Spółka tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółki, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych. Spółka skompensowała aktywa Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Spółki.

Analityka aktywów, zobowiązań, kosztów Funduszu oraz saldo netto.

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Zmiana stanu ZFSS	31.12.2018	31.12.2017
Środki trwałe wniesione do Funduszu		
Pożyczki udzielone pracownikom	26	24
Środki pieniężne	51	33
Zobowiązania z tytułu Funduszu	-	1
Saldo po skompensowaniu	98	56
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	217	166

Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka nie posiada zobowiązań inwestycyjnych.

Nota 33. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Zobowiązania warunkowe z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
poręczenie kredytu dla PCRF VOTUM S.A., AutoVotum S.A.	9 711	9 256
Razem inne zobowiązania warunkowe	9 711	9 256

Nota 34. NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA DŁUGO I KRÓTKOTERMINOWE Z TYTUŁU LEASINGU FINANSOWEGO

Należności z tytułu leasingu finansowego

Nie występują.

Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu.

Nie występują.

	31.12.2018		31.12.2017	
	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Opłaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
W okresie 1 roku	245	337	611	637
W okresie od 1 do 5 lat	251	148	336	284
Powyżej 5 lat		-		-
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	496	485	947	921
Przyszły koszt odsetkowy	-	x	26	x
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:	485	485	921	921
- krótkoterminowe	-	337	-	637
- długoterminowe	-	148	-	284

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

finansujący	numer umowy	przedmiot umowy	wartość początkowa	wartość początkowa w walucie	waluta	wartość bilansowa środka trwałego	Odniesienie do grupy aktywów	termin zakończenia umowy	wartość zobowiązań na koniec okresu sprawozdawcz	warunki przedłużenia umowy
ING Lease Polska	313783-AF-0	Volkswagen Golf	71	71	PLN	32	środki transportu	31.03.2019	6	opcja wykupu
ING Lease Polska	314412-AF-0	Volkswagen Golf	64	64	PLN	31	środki transportu	31.05.2019	9	opcja wykupu
ING Lease Polska	315286-AF-0	Seat Leon	53	53	PLN	30	środki transportu	31.10.2019	13	opcja wykupu
ING Lease Polska	315288-AF-0	Seat Ibiza 3 szt.	110	110	PLN	62	środki transportu	30.11.2019	30	opcja wykupu
ING Lease Polska	840823-ST-0	Seat Ibiza 13 szt.	476	476	PLN	285	środki transportu	31.12.2019	143	opcja wykupu
ING Lease Polska	841625-ST-0	Sprzęt komputerowy	82	82	PLN	28	maszyny	31.03.2020	26	opcja wykupu
ING Lease Polska	843707-ST-0	Sprzęt komputerowy	54	54	PLN	21	maszyny	31.03.2020	18	opcja wykupu
Dell	001	Sprzęt komputerowy	202	202	PLN	146	maszyny	31.03.2021	146	opcja wykupu
ING Lease Polska	870119-ST-0	Volkswagen Passat	94	94	PLN	91	maszyny	25.01.2020	92	opcja wykupu
			1 206	1 206		727			485	

Nota 35. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE PRZYCHODÓW

W dniu 30.12.2008r. Spółka otrzymała dotację z PARP, która została przeznaczona na sfinansowanie nakładów na zintegrowany system Pyton, który służy do obsługi spraw klientów prowadzonych przez Grupę Kapitałową. Wartość dofinansowania wyniosła 450 tys. zł. Rozliczanie otrzymanego dofinansowania zakończy się w grudniu 2020 roku.

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Dotacje	-	-
Dotacja PARP Umowa o dofinansowanie nr UDA-POIG.08.02.00-02-003/08-00	63	110
Przychody przyszłych okresów	-	-
Rozliczenia międzyokresowe przychodów, w tym:	-	-
- długoterminowe	16	63
- krótkoterminowe	47	47

Nota 36. REZERWA NA ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I PODOBNE

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	129	37
Rezerwy na nagrody, premie	-	-
Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	157	419
Rezerwy na pozostałe świadczenia	-	-
pozostałe	-	-
Razem, w tym:	286	457
- długoterminowe	129	37
- krótkoterminowe	157	419

Rezerwa na urlopy wypoczynkowe

Spółka tworzy rezerwę na niewykorzystane urlopy uwzględniając stan faktycznie niewykorzystanych dni urlopów przez pracowników z roku bieżącego oraz poprzednich okresów wg stanu na dzień bilansowy.

Rezerwa na odprawy emerytalne

Jednostka będzie wypłacać pracownikom przechodzącym na emeryturę kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks pracy. Podstawą kalkulacji rezerwy na odprawy emerytalne jest art. 92 kodeksu pracy, zgodnie z którym pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje odprawa pieniężna w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia.

W związku z tym, Spółka na podstawie wyceny tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli.

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

	Rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe	Rezerwy na nagrody, premie	Rezerwy na urlopy wypoczynkowe	Rezerwy na pozostałe świadczenia	pozostałe	Ogółem
Stan na 01.01.2018	37	-	419	-	-	456
Utworzenie rezerwy	92	-	63	-	-	155
Koszty wypłaconych świadczeń	-	-	325	-	-	325
Rozwiązanie rezerwy	-	-	-	-	-	-
Stan na 31.12.2018, w tym	129	-	157			286
- długoterminowe	129	-	-	-	-	129
- krótkoterminowe	-	-	157	-	-	157

Główne założenia przyjęte na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania

	31.12.2018	31.12.2017
Stopa dyskontowa (%)	5%	5%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2%	2%
Wskaźnik rotacji pracowników (%)	0,1	0,1
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	0,02	0,02

Nota 37. POZOSTAŁE REZERWY

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Rezerwy na naprawy gwarancyjne oraz zwroty	-	-
rezerwy na zobowiązania handlowe	2 543	2 458
rezerwa z tytułu rozliczenia podatku VAT strukturą	-	-
pozostałe	136	93
Razem, w tym:	2 679	2 551
- długoterminowe	-	-
- krótkoterminowe	2 679	2 551

Zmiana stanu rezerw

Rezerwa na naprawy gwarancyjne oraz zwroty

Z uwagi na charakter świadczonych usług Spółka nie tworzy rezerw na naprawy gwarancyjne.

Rezerwa restrukturyzacyjna

Spółka w roku 2018 nie wdrażała planu restrukturyzacji.

Rezerwy na zobowiązania handlowe i pozostałe

Na wartość rezerw składa się pozycja rezerwy na zobowiązania z tytułu wynagrodzeń (prowizji) współpracowników Spółki oraz rezerw na inne zobowiązania wobec kontrahentów Spółki.

Nota 38. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Stopień narażenia na ryzyko rynkowe

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Spółka, należą kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych i rzeczowych aktywów trwałych na działalność Spółki. Spółka posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Spółka nie zawierała transakcji z udziałem instrumentów pochodnych w prezentowanym okresie porównywalnym.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Spółki obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Spółka monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych. Zarząd Spółki określa jako niskie ryzyko rynkowe związane ze zmianą stóp procentowych.

Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych jest umiarkowane. Posiadany kredyt w rachunku bieżącym oprocentowany jest według zmiennej stawki procentowej WIBOR 1M, natomiast kredyt inwestycyjny i kredyt obrotowy według zmiennej stawki procentowej WIBOR 3M.

Ryzyko stopy procentowej – wrażliwość na zmiany

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników (w związku z oprocentowanymi aktywami i zobowiązaniami).

	Wpływ na wynik finansowy brutto	Wpływ na kapitał własny	Wpływ na wynik finansowy brutto	Wpływ na kapitał własny
	31.12.2018	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2017
	+1%/-1%	+1%/-1%	+1%/-1%	+1%/-1%
Aktywa wyceniane w zamortyzowanym koszcie, w tym:	-	-	-	-
- udzielone pożyczki	+55/-55	+55/-55	+95/-95	+95/-95
- należności z tyt. dostaw i usług	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-
Aktywa wyceniane w zamortyzowanym, koszcie, w tym	-	-	-	-
- otrzymane kredyty i pożyczki	-	-	-	-
- zobowiązani z tyt. dostaw i usług	-	-	-	-
- inne	-	-	-	-

Na podstawie przeprowadzonej analizy wrażliwości zmiany poziomu rynkowych stóp procentowych, spadek/wzrost stóp o 1% (przy założeniu braku zmian pozostałych czynników) skutkowałby w 2018 r. spadkiem/wzrostem wyniku finansowego netto o 190 tys. zł, oraz wzrostem/spadkiem kapitału własnego o 190 tys. zł. Odpowiednio oczekiwany w 2018 r. spadek/wzrost stóp procentowych o 1 punkt procentowy (przy założeniu braku zmian pozostałych czynników) skutkowałby spadkiem/wzrostem wyniku finansowego netto o 190 tys. PLN.

Ryzyko walutowe

Spółka jest narażona na umiarkowane ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę operacyjną sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny. 100% zawartych przez Spółkę transakcji sprzedaży wyrażonych jest w walucie sprawozdawczej jednostki operacyjnej dokonującej sprzedaży, to samo dotyczy kosztów ponoszonych przez Spółkę, niemal 100 % kosztów wyrażonych jest w tejże walucie sprawozdawczej.

Z uwagi na wzrost udziału przychodów w wyniku finansowym Spółki wynikających bezpośrednio z dywidend otrzymanych od spółek zależnych, w tym od spółek zagranicznych pojawia się nieznaczne ryzyko walutowego. Przy obecnym i planowanych wynikach finansowym wpływ na brutto wynosi +/- 20 tys. PLN.

Ryzyko cen towarów

Transakcje z obrotem towarowym stanowią 0,005 % przychodów ogółem – ryzyko związane ze zmianami cen jest niskie.

Ryzyko kredytowe

Z uwagi na profil działalności Spółka nie udziela kredytów kupieckich. Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Spółki na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Spółki, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, ryzyko kredytowe Spółki powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy.

W Spółce nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego.

wiekowanie należności handlowych

Wyszczególnienie	Razem	Nie przeterminowane	Przeterminowanie w dniach				
			< 60 dni	61 – 90 dni	91 –180 dni	181 – 360 dni	>360 dni
Jednostki powiązane							
należności brutto	273	273	-	-	-	-	-
odpisy aktualizujące	-	-	-	-	-	-	-
należności netto	273	273	-	-	-	-	-
Jednostki pozostałe							
należności brutto	8 387	6 448	202	197	233	292	1 014
odpisy aktualizujące	1 014	-	-	-	-	-	1 014
należności netto	7 372	6 448	202	197	233	292	-
Ogółem							
należności brutto	8 660	6 721	202	197	233	292	1 014
odpisy aktualizujące	1 014	-	-	-	-	-	1 014
należności netto	7 645	6 721	202	197	233	292	-

Ryzyko związane z płynnością

Spółka monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności oraz wewnętrznych procedur wspierających pracę narzędzia. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych, płatności zobowiązań handlowych oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Spółki jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, umowy leasingu finansowego oraz umowy dzierżawy z opcją zakupu. Obecnie Votum S.A. posiada niewykorzystaną linię kredytową do wysokości 1 mln zł.

Nota 39. INFORMACJA O INSTRUMENTACH FINANSOWYCH

Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Spółki, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Aktywa Finansowe	Wartość bilansowa		wartość godziwa		Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe	Kategoria instrumentu finansowego
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017		
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (długoterminowe), w tym:	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe (długoterminowe), w tym:	14 542	6 424	14 542	6 424	14 542	Należności i pożyczki
- pożyczki	1 441	5 424	1 441	5 424	1 441	Należności i pożyczki
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	20 399	11 659	20 399	11 659	20 399	Należności i pożyczki
Aktywowane wydatki na nabycie cesji wierzytelności	14 311	10 953	14 311	10 953	14 311	Należności i pożyczki
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (krótkoterminowe):			-	-	-	-
Aktywa finansowe wycenione w wartości godziwej przez wynik finansowy:			-	-	-	-
Pochodne instrumenty wykorzystywane w rachunkowości zabezpieczeń:			-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe (krótkoterminowe), w tym:	3 050	1 479	3 050	1 479	3 050	Należności i pożyczki
- pożyczki	3 050	1 479	3 050	1 479	3 050	Należności i pożyczki
Aktywa finansowe wycenione wartości godziwej przez wynik finansowy:			-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, w tym:	4 292	136	4 292	136	4 292	Należności i pożyczki

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	Wartość bilansowa		wartość godziwa		Kategoria instrumentu finansowego
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki, w tym:					-
Pozostałe zobowiązania (długoterminowe), w tym:	148	284	148	284	pozostałe zobowiązania finansowe
- zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	148	284	148	284	pozostałe zobowiązania finansowe
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	22 462	15 834	22 462	15 834	pozostałe zobowiązania finansowe
Zobowiązania finansowe, w tym:	337	637	337	637	pozostałe zobowiązania finansowe

W bieżącym okresie nie dokonano przekwalifikowań z lub do poszczególnych kategorii.

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Zabezpieczenia

Spółka nie prowadzi rachunkowości zabezpieczeń.

Zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych

Spółka nie posiada instrumentów zabezpieczających przepływy środków pieniężnych na dzień bilansowy oraz na dzień bilansowy okresu porównywalnego.

Zabezpieczenie wartości godziwej

Spółka nie posiada instrumentów zabezpieczających wartość godziwą na dzień bilansowy oraz na dzień bilansowy okresu porównywalnego.

Nota 40. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Spółka może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Spółka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Spółka wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług i inne zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych. Kapitał obejmuje zamienne akcje uprzywilejowane, kapitał własny należny akcjonariuszom jednostki dominującej pomniejszony o kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto.

W roku obrotowym zakończonym 31.12.2018 zadłużenie netto wyniosło 28 040 tys. PLN, wskaźnik dźwigni wyniósł 40 %.

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
Oprocentowane kredyty i pożyczki	12 776	13 712
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	16 124	15 833
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	4 292	136
Zadłużenie netto	24 609	29 410
Nadwyżka finansowa netto	-	-
Zamienne akcje uprzywilejowane	-	-
Kapitał własny	42 092	20 856
Kapitały rezerwowe z tytułu niezrealizowanych zysków netto	-	-
Kapitał razem	42 092	20 856
Kapitał i zadłużenie netto	66 701	50 266
Wskaźnik dźwigni	37%	59%

Informacje o podmiotach powiązanych

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych z podmiotami powiązanymi za bieżący i poprzedni rok obrotowy (informacje dotyczące zaległych zobowiązań i należności na koniec roku obrotowego przedstawione są w nocie 17 i 29):

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

Podmiot powiązany	Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych		Zakupy od podmiotów powiązanych		Należności od podmiotów powiązanych		w tym przeterminowane		Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych		w tys. zł w tym zareg., po upływie terminu płatności	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Jednostka dominująca	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
VOTUM S.A.												
Jednostki zależne:	16 149	8 829	18 954	20 403	5 391	3 440	-	-	4 616	5 174	-	-
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych A. Łebek i Wspólnicy sp. k.	15 685	8 239	15 918	17 079	4 118	99	-	-	4 537	4 977	-	-
VOTUM Centrum Odškodnění, a.s.	161	178	-	-	16	181	-	-	-	-	-	-
PCRF VOTUM S.A.	64	166	-	-	32	1 900	-	-	3	-	-	-
PCRF VOTUM S.A. s.k.	59	52	63	-	103	5	-	-	-	2	-	-
Dopłaty Powypadkowe s.a.	33	49	705	1 377	3	325	-	-	-	87	-	-
KANCELARIA PRAWNA VIDSHKODUVANI	12	12	-	27	297	384	-	-	-	-	-	-
Law stream Sp. z o.o.	6	15	4	-	13	15	-	-	-	-	-	-
Biuro Ekspertyz Procesowych Sp. z o.o.	38	53	1 588	1 460	4	6	-	-	66	98	-	-
Ukraińsko-Polskie Centrum Rehabilitacji sp. z o.o.	13	9	-	-	386	373	-	-	-	-	-	-
Łebek & Czyż Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych sp.k.	1	21	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Centrum Medycznej Oświaty sp z o.o.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Robin Lawyers S.A.	77	35	676	460	419	151	-	-	10	10	-	-
Redeem Sp. o.o.	21	-	21	-	796	-	-	-	1	-	-	-
Votum Odszkodowania s.a.	-	-	-	-	-	-	-	-	188	-	-	-
Jednostki stowarzyszone	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Podmiot dominujący	49	-	6 726	-	4	-	-	-	5 281	-	-	-
Jednostki zależne od podmiotu dominującego	190	63	7 486	231	415	1 200	-	-	58	23	-	-
Wspólne przedsięwzięcia, w których jednostka dominująca jest wspólnikiem:												
Transakcje z pozostałymi podmiotami powiązanymi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zarząd jednostki dominującej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Znaczący inwestor

Znaczącym inwestorem dla VOTUM S.A. jest DSA Financial Group S.A.. Na dzień 31 grudnia 2018 roku DSA Financial Group S.A. była właścicielem 50,28% akcji zwykłych VOTUM SA (31 grudnia 2016: 47,97%).

W roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2018 roku wystąpiły transakcje pomiędzy Spółką, a DSA Financial Group S.A. o łącznej wartości 2 389 tys. PLN. Istotną transakcją było zawarcie w dniu 1 września umowy nabycia 100% udziałów w Spółce Redeem Sp. z o.o.

z siedzibą we Wrocławiu za cenę 2 370 tys. PLN. Prawo własności udziałów przejdzie na nabywcę z chwilą zapłaty umówionej ceny. W roku 2017 VOTUM S.A. zapłaciło z tytułu wymienionej umowy kwotę 1 000 tys. PLN. Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania nie nastąpiła zapłata całości umówionej ceny, której płatność ustalono do 31.07.2018r.

Jednostka stowarzyszona

Na dzień 31 grudnia Spółka nie posiadała udziałów w jednostkach stowarzyszonych.

Wspólne przedsięwzięcie, w którym Spółka jest współnikiem

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Spółka nie uczestniczyła we wspólnych przedsięwzięciach, w których byłaby współnikiem.

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Wszystkie transakcje pomiędzy podmiotami powiązanymi odbyły się na warunkach równorzędnych z tymi, które obowiązują w transakcjach zawartych na warunkach rynkowych.

Pożyczka udzielona członkowi Zarządu

W dniu 7 września 2017 roku Zarząd przyjął program opcji menedżerskich. Realizacja programu zapewni włączenie w strukturę właścicielską kadry menedżerskiej. Program polega na udzieleniu wybranej grupie menedżerów, w tym również członkom Zarządu, pożyczek celowych na wyszczególnionych poniżej zasadach:

- Pożyczka udzielona zostaje wyłącznie w celu dokonania zakupu przez pożyczkobiorcę akcji VOTUM S.A.;
- nabycie akcji w ramach programu nastąpić musi do dnia 31.12.2018 roku;
- udzielona pożyczka nie jest oprocentowana;
- udzielona pożyczka zostanie spłacona do dnia 31.08.2023 roku;
- w przypadku, gdy przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej Grupy Kapitałowej VOTUM za lata 2018 i 2019 łącznie będą równe, bądź wyższe niż 50 000 000 zł (słownie: pięćdziesiąt milionów złotych), co wynikać będzie ze skonsolidowanych sprawozdań Grupy Kapitałowej VOTUM za lata 2018 i 2019, pożyczkodawca zwolni pożyczkobiorcę z obowiązku spłaty połowy kwoty pożyczki;
- w razie ziszczenia się powyższego warunku termin ostatniej raty pożyczki przypadnie na dzień 31.08.2020;
- zabezpieczeniem pożyczek udzielanych w ramach programu są weksle in blanco składane przez pożyczkobiorców wraz z upoważnieniem pożyczkodawcy do jego wypełnienia w każdym czasie.

W dniu 28 listopada 2018 r. Zarząd Spółki podjął uchwałę w sprawie zmiany programu opcji menedżerskich, przyjętego wcześniej uchwałą z dnia 7 września 2017 r. w ten sposób, że dotychczasowy warunek zwolnienia pożyczkobiorców z obowiązku spłaty połowy kwoty pożyczek w brzmieniu:

„W przypadku, gdy przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej Grupy Kapitałowej VOTUM za lata 2018 i 2019 łącznie będą równe, bądź wyższe niż 50 000 000 zł (słownie: pięćdziesiąt milionów złotych), co wynikać będzie ze skonsolidowanych sprawozdań Grupy Kapitałowej VOTUM za lata 2018 i 2019, pożyczkodawca zwolni pożyczkobiorcę z obowiązku spłaty połowy kwoty pożyczki.”

zastępuje się nowym, w następującym brzmieniu:

„W przypadku, gdy zysk netto z działalności operacyjnej Grupy Kapitałowej VOTUM za lata 2018 i 2019 łącznie będzie równy, bądź wyższy niż 25 000 000 zł (słownie: dwadzieścia pięć milionów złotych), co wynikać będzie ze skonsolidowanych sprawozdań Grupy Kapitałowej VOTUM za lata 2018 i 2019, pożyczkodawca zwolni pożyczkobiorcę z obowiązku spłaty połowy kwoty pożyczki.”

Nota 41. WYNAGRODZENIA WYŻSZEJ KADRY KIEROWNICZEJ I RADY NADZORCZEJ

Wynagrodzenie kadry kierowniczej Spółki - Świadczenia wypłacane Członkom Zarządu, Rady Nadzorczej i pozostałym członkom kadry kierowniczej

JEDNOSTKOWE ROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE VOTUM S.A. ZA ROK 2018
(wszystkie kwoty w tys. PLN, o ile nie podano inaczej)

funkcja		01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Wynagrodzenie Członków Zarządu			
Bartłomiej Krupa	Prezes Zarządu	697	643
Agnieszka Czaplińska	Wiceprezes Zarządu - Dyrektor Finansowy	217	-
Magdalena Kryska	Członek Zarządu	146	-
Tomasz Stanisławski	Członek Zarządu	150	-
Dariusz Czyż 1	Prezes Zarządu	346	608
Elżbieta Kupiec 1	Wiceprezes Zarządu - Dyrektor Finansowy	214	523
Mirosław Greber 1	Członek Zarządu - Dyrektor ds. Sprzedaży i Rozwoju	-	187
RAZEM		1 770	1 962
Wynagrodzenie pozostałej kadry kierowniczej		1 263	2 501
Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej			
Andrzej Dadełło	Przewodniczący Rady Nadzorczej	163	163
Andrzej Łebek	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	10	19
Anna Ludwig	Członek Rady Nadzorczej	10	15
Jerzy Krawczyk	Członek Rady Nadzorczej	10	12
Marek Stokłosa	Członek Rady Nadzorczej	8	21
Joanna Wilczyńska	Członek Rady Nadzorczej	9	16
Marek Wierzbą	Członek Rady Nadzorczej	5	-
Dariusz Czyż	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	-	13
RAZEM WYNAGRODZENIA RADY NADZORCZEJ		215	259

¹Wynagrodzenia do dnia pełnienia funkcji oraz po dniu zaprzestania pełnienia funkcji

Nota 42. ZATRUDNIENIE

Przeciętne zatrudnienie w roku 2018

przeciętne zatrudnienie	31.12.2017	31.12.2018
Zarząd	2	3
Administracja	91	73
Dział sprzedaży	73	4
Pion produkcji	91	68
pozostali	1	1
RAZEM	258	149

Rotacja zatrudnienia w roku 2018

ROTACJA ZATRUDNIENIA	liczba pracowników na dzień 31.12.2017	liczba pracowników przyjętych	liczba pracowników zwolnionych	przesunięcie pomiędzy działami (używam +/-)	liczba pracowników na dzień 31.12.2018
Zarząd	2	3	2	-	3
Administracja	91	10	17	-11	73
Dział sprzedaży	73	1	70	-	4
Pion produkcji	91	6	19	-10	68
pozostali	1	0	0	0	1
RAZEM	258	20	108	-21	149

Nota 43. UMOWY LEASINGU OPERACYJNEGO

Spółka nie zawarła umów leasingu operacyjnego.

Nota 44. AKTYWOWANE KOSZTY FINANSOWANIA ZEWNĘTRZNEGO

Spółka w okresie sprawozdawczym wykorzystywała finansowanie zewnętrzne w postaci kredytu obrotowego oraz inwestycyjnego a także leasingu, jednakże związane z tym koszty finansowe nie były aktywowane.

Nota 45. SPRAWY SĄDOWE

Na dzień sporządzenia sprawozdania VOTUM S.A. nie prowadziła spraw sądowych, w których wartość sporu stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Spółki.

Nota 46. ROZLICZENIA PODATKOWE

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom ustawowym mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Spółki mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Spółki na dzień 31 grudnia 2017 roku utworzono odpowiednie rezerwy na rozpoznane i policzalne ryzyko podatkowe.

Nota 47. ZUŻYTY SPRZĘT ELEKTRYCZNY I ELEKTRONICZNY

Spółka nie wprowadza na rynek sprzętu elektrycznego i elektronicznego w związku z tym nie podlegają obowiązkowi wynikającemu z ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym („ZSEE”).

Nota 48. ZDARZENIA PO DACIE BILANSU

Nie wystąpiły.

Nota 49. SPRAWOZDANIE FINANSOWE SKORYGOWANE WSKAŹNIKIEM INFLACJI

Spółka nie dokonywała korekty sprawozdania o wskaźniki inflacji.

Nota 50. INFORMACJE O TRANSAKcjACH Z PODMIOTEM DOKONUJĄCYM BADANIA SPRAWOZDANIA

Wyszczególnienie	31.12.2018	31.12.2017
- za badanie rocznego sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	28	30
- za inne usługi poświadczające, w tym przegląd sprawozdania finansowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego	20	27
- za usługi doradztwa podatkowego	-	-
- za pozostałe usługi	-	-
Razem	48	57

Nota 51. OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

wyszczególnienie	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Amortyzacja:	1 252	1 545
amortyzacja wartości niematerialnych	311	324
amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	941	1 221
amortyzacja nieruchomości inwestycyjnych	-	-
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy) składają się z:	-14 801	-7 337
odsetki zapłacone od udzielonych pożyczek	-	-
odsetki zapłacone od kredytów	186	186
odsetki otrzymane	-	-
odsetki od dłużnych papierów wartościowych	-	-
odsetki zapłacone od długoterminowych należności	-	-
dywidendy otrzymane	-14 822	-7 314
odsetki naliczone od udzielonych pożyczek	-162	-271
odsetki naliczone od kredytów i pożyczek	-	-
odsetki zapłacone od leasingu	-4	61
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej wynika z:	424	-144
przychody ze sprzedaży wartości niematerialnych	-	-
wartość netto sprzedanych wartości niematerialnych	-	-
przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	-26	-242
wartość netto sprzedanych rzeczowych aktywów trwałych	640	87
wartość netto zlikwidowanych aktywów trwałych	-	3
aktualizacja wartości aktywów trwałych	-	0
aktualizacja wartości krótkoterminowych aktywów finansowych	-190	8
Zmiana stanu rezerw wynika z następujących pozycji:	-44	269
bilansowa zmiana stanu rezerw na zobowiązania	90	301
bilansowa zmiana stanu rezerw na świadczenia pracownicze	-	-
bilansowa zmiana stanu rezerwy na podatek odroczony	-134	-32
Zmiana stanu zapasów wynika z następujących pozycji:	-12	-
bilansowa zmiana stanu zapasów	-12	-
Zmiana należności wynika z następujących pozycji:	-4 840	-1 765
zmiana stanu należności krótkoterminowych wynikająca z bilansu	-4 840	-2 018
zmiana stanu należności długoterminowych wynikająca z bilansu	-	-
korekta o należną dywidendę	-	-
korekta o zmianę stanu należności z tytułu zbycia rzeczowych aktywów trwałych	-	-
korekta o zmianę stanu należności z tytułu zbycia inwestycji niefinansowych	-	-
korekta o zmianę stanu należności z tytułu zbycia inwestycji finansowych	-	-
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem zobowiązań finansowych, wynika z następujących pozycji:	9 198	-926
zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych wynikająca z bilansu	9 364	-1 329
korekta o spłacony kredyt	-	-
korekta z tytułu kompensaty dopłat i zobowiązań	-	0
korekta o zmianę zobowiązania z tyt. niewypłaconej dywidendy	-	-
korekta o zmianę stanu zobowiązań z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych	-	-
korekta o zmianę stanu zobowiązań z tytułu nabycia aktywów finansowych	-	-
stan zobowiązań operacyjnych przejęty w wyniku objęcia kontroli (stan zobowiązań jednostki zależnej na dzień objęcia kontroli ze znakiem "-")	-	-
stan zobowiązań operacyjnych wyłączony w wyniku utraty kontroli (stan zobowiązań jednostki zależnej na dzień utraty kontroli ze znakiem "+")	-	-
zobowiązanie z tyt. bieżącego podatku dochodowego	-165	0
zapłacony podatek dochodowy za rok poprzedni	-	403
Na wartość pozycji "inne korekty" składają się:	-	-
otrzymane dotacje	-	-
umorzone kredyty i pożyczki	-	-
utrata wartości środków trwałych odniesiona w wynik finansowy	-	-

Wrocław, dnia 25 kwietnia 2019 r.

Podpisy Członków Zarządu:

.....
Bartłomiej Krupa – Prezes Zarządu

.....
Kamil Krążek – Wiceprezes Zarządu

.....
Tomasz Stanisławski – Członek Zarządu

.....
Magdalena Kryska – Członek Zarządu

Podpis osoby sporządzającej sprawozdanie:

.....
Anna Sulima-Kułatka – Główny Księgowy